

FÖRSVAR UTBILDAREN

**Utbildningar
över hela landet**

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare, Bengt Sandström

CHEFREDAKTÖR:
Kristoffer Bäckström
Kristoffer.Backstrom@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSEKRETERARE:
Anna Karlsson

OMSLAGSBILD:
Försvarsutbildarnas verksamhet täcker
hela landet.

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING:
www.ClearDesign.se

TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 5/19
är den 20 oktober 2019.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2019.

VEM ÄGER FRIVILLIGHETEN?

SAMMA ÅR SOM Solskensolympiaden år 1912 samlades representanter ur Landstormen för att vid sidan av den statliga organisationen bilda en frivillig Landstormsorganisation – Sveriges Landstormsföreningars Centralförbund. Initiativet till ett Centralförbund väcktes ur de brister som fanns inom dåvarande Krigsmaktens Landstormsorganisation. Målbilden var att få till stånd en utbildning av en egen befälskår hämtad ur den samlade Landstormen. Organisationen har kommit att räknas som föregångaren till dagens Försvarsutbildarna.

Idag regleras Försvarsutbildarna genom en förordning om frivillig försvarsverksamhet. I den ges Försvarsutbildarna uppdraget att rekrytera och utbilda för totalförsvarets behov samt att genomföra försvarsinformation.

Förståelsen för nyttan av den frivilliga försvarsverksamheten har dock inte alltid varit given. En orsak har varit en alltför snäv syn på frivilligheten. Istället för en samlad syn har frivilligheten klyvts i endera myndigheters behov, värderats i enskilda frivilliga eller enbart till synliga eller uppfattade samhällseffekter.

Två decenniers säkerhetspolitisk parentes bidrog dessutom till en minskad efterfrågan på de frivilliga försvarsorganisationerna. Det gav upphov till en identitetskris som kom att prägla tänkandet och begränsade frivillighetens möjligheter. För Försvarsutbildarna kom dock en vändning med en ny verksamhetsidé beslutad på jubileumsstämman i Stockholm precis 100 år efter att företrädarna ur Landstormen samlats för att hantera sina utmaningar. Numera finns en tydlig målbild och vi omsluter uppdrag och medlemsaktiviteter från den enskildes säkerhet till hela samhällets försvar.

Skälet att bli medlem och enskildas engagemang varierar inom Försvarsutbildarna. Gemensamt är dock intresset för frivilligas stöd till totalförsvaret och samhällets krisberedskap. Genom att anordna utbildningar, medlemsaktiviteter och informationstillfällen bidrar försvarsutbildare och därmed organisationen till en ökad förankring av krisberedskaps- och försvarspolitiska frågor hos allmänheten. Frivilligrörelsen är i det här perspektivet och i Europa unik. Men för Sverige som haft lyckan att stå utanför förödelsen av två världskrig är det särskilt viktigt och kanske helt avgörande för folkförankringen och bidrar till stimulans för enskildas engagemang.

Ett flertal medlemmar väljer att kompetensutvecklas mot särskilda frivilligbemanningsföretag som tillsätts vid kris- eller höjd beredskap. Tillsammans med generellt riktade utbildningar, också för en bredare målgrupp, utvecklas kompetens att agera vid svårare olyckor, genomföra livsstabiliserande omhändertaganden, förstå informationspåverkan och att hantera avbrott i viktigare samhällsfunktioner m m. Med dessa kunskaper bidrar försvarsutbildare till ett mer robust samhälle och med individer som är villiga och kapabla att ta ansvar för sig själv, sin familj och sin nära omgivning vid vardagsolyckor, kriser och krig.

25% av dagens Hemvärn består av frivilliga ur en frivillig försvarsorganisation. Försvarsutbildarna bemannar 1 200 av dessa frivilligavtal och därutöver nästan 500 frivilliga till den civila sektorn i olika regionala resursgrupper, myndigheter och länsstyrelser. Frivilligkompetens är ett kostnadseffektivt sätt för ansvariga myndigheter att erhålla utbildad och tränad personal till sina respektive kris- och beredskapsorganisationer. Utan dessa kompetenser skulle uthålligheten och kapaciteten vid en kris eller höjd beredskap nedgå.

Tillsammans stärker vi samhällets försvar.

BENGT SANDSTRÖM, generalsekreterare

NY UTBILDNINGSLEDARE OCH NY REGIONINDELNING

DEN 1 AUGUSTI började Thommy Göransson som regional utbildningsledare i Försvarsutbildarna. Anställningen av Thommy är en anpassning som vi gör eftersom Försvarsmakten ändrar sin organisation från den 1 januari 2020 med 4 militärregioner som ansvarar för produktion och vidmakthållande av hemvärnsförbanden.

Försvarsutbildarna förändrar därför organisationen så att vi har 4 regionala utbildningsledare och att regionindelningen är lika den som Försvarsmakten tillämpar.

Det innebär att nuvarande region syd delas i två regioner, region syd och väst. Vidare byter Försvarsutbildarna Värmland och Örebro från region mitt till nya region väst och Försvarsutbildarna Östergötland byter till region syd. Thommy kommer att vara utbildningsledare för nya region syd med placering

på Revinge och Ulf Hammarlund blir utbildningsledare för region väst. Olle Svensson är kvar som utbildningsledare norr och Hans Klingvall är kvar som utbildningsledare i mitt. Anställningen av Thommy innebär ingen utökning av personalen på kansliet utan sker på ett utrymme som varit vakant sedan våren 2018.

Det finns inget exakt datum för när förändringen sker utan den kommer att genomföras efter höstkonferensen som är i slutet av oktober. Fram till dess gäller den nuvarande indelningen och Thommy kommer att arbeta parallellt med Ulf Hammarlund för att skolas in.

Den kommande regionindelningen hittar du på www.forsvarsutbildarna.se/ny-utbildningsledare

Bästa Försvarsutbildare!

Jag fick under försommaren ett erbjudande från Försvarsutbildarna som var lätt att ställa upp på. Erbjudandet innebär att jag från den 1 augusti är en av de regionala utbildningsledarna. Jag ber att få tacka för förtroendet och ser fram emot att få samarbeta med er alla i olika sammanhang.

Det engagemang som finns inom oss försvarsutbildare för att på olika sätt bidra till vår försvarsvilja och totalförsvarsförmåga för att slå vakt om vår

demokrati är imponerande. Omvärldsläget gör att våra utbildningar och övriga aktiviteter är starkt efterfrågade inom totalförsvarsfamiljen. En efterfrågan som jag tror kommer att vara ännu mer omfattande de kommande åren. Det innebär i sig att vi tillsammans kommer att behöva vidareutveckla vår verksamhet och ibland kanske hitta nya modeller för att kunna leva upp till totalförsvarets önskemål om stöd med utbildnings- och informationsaktiviteter. Jag hoppas att jag med mina tidigare erfarenheter från totalförsvarsfamiljen kan skapa denna vidareutveckling tillsammans med er.

Uppväxt i en småföretagarfamilj hade jag fullt upp med att hinna med läxor och fotbollsspel. Efter studentexamen vid naturvetenskapliga programmet var det dags att genomföra värnplikten. Jag ryckte in som stridsvagnsgruppchef på P 7 och trivdes utmärkt med soldatlivet på Revinge. Jag missade muck och ett antal år senare var jag istället vintersoldat och brigadchef på I 19 i Boden.

Den militära resan har inneburit möjligheten att leda allt från skyttegrupp till pansarbrigad. Finalen när det gäller förbandsledning var när jag fick uppdraget att under cirka sex månader vara ställföreträdande brigadchef för en av de

multinationella brigaderna inom ramen för NATO-insatsen i Kosovo.

Förbandsledning ska ju varvas med stabstjänst och även här haft jag haft turen att få tjänstgöra på alla nivåer, från ÖB stab och faktiskt på samtliga operativa och taktiska nivåer. Här blev examensprovet att under cirka sex månader vara divisionsstabschef vid FN-insatsen i Liberia. Livet som FN-general under sex månader i ett tropiskt Afrika var unikt på många sätt och för mig kändes det naturligt att därefter avsluta min "militära karriär". Pojkaktigt kanske, men vår FN-styrka var större än de svenska markstridskrafterna så det kändes att det var dags att göra som Ingemar Stenmark och sluta när man är på topp.

Jag har alltid trivts tillsammans med mina soldater så valet var enkelt att tacka ja till ett erbjudande att bli rektor för en av Malmö Stads större gymnasieskolor. Efter sju läsår valde familjen att flytta ut till kronhjortarnas rike och jag bytte samtidigt uppdrag och blev rektor för en grundskola på Österlen.

Rektorsjobbet gav också utrymme för att skriva kontrakt med 46. Hemvärnsbataljonen och även att tacka ja till uppdrag inom Försvarsutbildarna i Skåne.

I skrivande stund är jag ställföreträdande bataljonchef inom Hemvärnet och förbundsordförande för Försvarsutbildarna i Skåne.

Privat är jag gift, har fyra barn och familjen bor på en gård vid vägs ände i kronhjortarnas rike på gränsen till Österlen. Mina fritidsintressen är kanske ganska klassiska, sport i de flesta former och jakt. Bästa platsen att följa en fotbollsmatch är ju på planen och därför ägnar jag även en del tid åt att vara fotbollsdomare.

Med vänliga hälsningar,
THOMMY GÖRANSSON

Regional utbildningsledare
thommy.goransson@forsvarsutbildarna.se
08-58774212

VÄRLDSMÄSTERSKAP I SKYTTE 2019

I BÖRJAN PÅ AUGUSTI hölls Världsmästerskap i Dynamiskt Gevärsskytte kring Villingsberg. Dynamiskt sportskytte (IPSC) uppstod i USA på 1950-talet och har utövats i Sverige sedan 1970-talet. Man kan tävla antingen i pistol, hagel eller gevär, men det finns såklart skyttar som tävlar i samtliga grenar. VM arrangeras vart tredje år och i år var Sverige värdland.

Med nästan 700 deltagare från 38 länder är det troligen det största skytteeventet någonsin i landets historia.

Tävlingen bestod av 30 olika stationer med avstånd från 10 till 350 meter och genomfördes under en vecka. Vissa stationer har rörliga mål, andra kan bestå av en ostadig plattform för att öka skytteutmaningen.

Erik Bjälkvall är instruktör i dynamiskt skytte inom Stockholms Luftvärnsförenings skytteklubb, en del av Försvarsutbildarna.

– Som lagkapten kan jag inte vara nöjdare. Vi vann divisionen Manual Action Open och lyckades med ett helsvenskt podium på hemmaplan. Dessutom tog vår fjärde lagmedlem brons i seniorklassen, säger Erik Bjälkvall.

Samtliga skyttar i laget tävlar för Stockholms Luftvärnsförenings skytteklubb och tränar främst på Botkyrka Skyttecenter.

– Att skjuta i Villingsberg var en upplevelse. Ingen av stationerna hade några skjutvallar, utan naturen utgjorde

inramningen och begränsningarna. Står det ett träd i vägen får man leta efter en bättre position. Sista dagen var extremt tuff, med några av de svåraste skytteutmaningar vi någonsin råkat ut för. Att träffa det sista målet är lika viktigt som det första i den här sporten.

– Det var en fantastisk känsla att stå på prisspallen med en helsvensk trio. Lagets plan hade gått i lås och all den träning vi lagt ner gav en god utdelning, säger Erik Bjälkvall.

TEXT: ERIK BJÄLKVALL

Rifle World Shoot Sweden 2019 – Manual Action Open Team.
Foto: Chris Jonkers

Gunnar Johansson slutar efter 40 år av aktivt arbete för Försvarsutbildarna. Foto: Lars Björk

AVTACKNING AV GUNNAR JOHANSSON

GUNNAR JOHANSSON, mångårig styrelsemedlem och styrelseordförande i Hallands försvarsutbildningsförbund, avtackades av nuvarande styrelseordförande Kay Rönn, vid Tylebäck den 6 augusti. Under flera år var Gunnar Johansson också ledamot i Försvarsutbildarnas Överstyrelse (ÖS). Gunnar Johansson avslutar därmed 40 år av aktivt arbete inom FBU och Försvarsutbildarna. Kvällen avslutades med grillkväll tillsammans med lärare och kursdeltagare från funktionärskurserna vid Tylebäck hotell & konferens.

TEXT: LARS BJÖRK

LAGET FÖRE JAGET

VID TVÅ HELGER i slutet på augusti, vimlar det av "gröna människor" vid Hemvärnets Stridsskola i Vällinge söder om Stockholm. Dels vid Rikshemvärnschefens ungdomstävling med i år 53 lag, dels vid Hemvärnets Patrulltävling med 10 lag. Lagen tävlar i cirka 10 olika delmoment med allt från avståndsbedömning, stridshinderbana (svår!) med skjutningar, till en sista stor ansträngning med punktorientering. För hemvärnspatrullen genomfördes den dessutom under natten.

Vid båda tävlingarna delar Försvarsutbildarna/HBR (Hemvärnsbefälets Riksförbund) ut ett hederspris till lagledaren för bästa svenska lag enligt mottot "Laget före jaget". I ungdomstävlingen fick Andreas Johansson från Södertörnsgruppen en ståltermos och i patrulltävlingen fick Filip Persson från Norrbottensgruppen en kikare.

Det är en upplevelse att se alla lagen och lagledarna genomföra tävlingen med så gott mod och inlevelse. Vi ses nästa år igen på HvSS!

TEXT: IRMA PALM

KANONDAG PÅ BEREDSKAPSMUSEET

FÖRSVARsutbildarna HELSINGBORG inbjöd medlemmarna i Skåne till en fullmatad heldag lördagen den 11 maj. Ett 40-tal kom från Skånes alla hörn och de fick en minnesvärd dag. Vädret visade sig från sin bästa sida och det gjorde också museichefen Johan Andréé.

Johan genomförde en guidad tur som startade med den kända kanonen Maja där deltagarna fick en detaljerad berättelse om Batteri Helsingborg och givetvis massor av fakta om och kring Maja. Vi fortsatte sedan till sjukvårdsbunkern som öppnades för allmänheten 2018. Autentisk inredning med alla artiklar i originalförpackning, det blev som en resa tillbaka till 40-talet.

Kanonen Brita blev nästa objekt att beskåda. Brita skall inte restaureras utan förbli i samma skick som den var när luckorna öppnades för några år sedan. Brita skall vara vår tidskapsel här på museet, sa Johan.

Efter avslutad guidning tog vi plats i Kanoncaféet för att avnjuta ärtsoppa, serverad i "snuskburk", med pannkakor till efterrätt. Jättegott! Följt av kaffe och en bensträckare.

Eftermiddagen var vikt för försvarsupplysning. F d underrättelse- och säkerhetsofficeren Lars Björk höll en inspirerande genomgång om utvecklingen i vårt närområde och om Ryssland i synnerhet, liksom om det försämrade säkerhetspolitiska läget i vår omvärld. Lars belyste också de alltmer frekventa incidenterna och kränkningar mot Sverige.

Medlemsdagen avslutades med ett lotteri med vinster skänkta av Beredskapsmuseet. Stort tack Johan!

TEXT: HÅKAN NÄSLUND

Sjukvårdsbunkern. Foto: Håkan Näslund

TILL DIG SOM DELTOG I INSATSEN SOMMAREN 2018

ETT ÅR HAR GÅTT sedan den stora skogsbranden i Hälsingland, Härjedalen och Jämtland förklarades avslutad. Branden berörde många människor och påverkade hela landet. Många ställde upp med tid och sitt engagemang vilket inte är glömt av de som bor i det branddrabbade området. Även om stora mängder skog och mark brann så skadades ingen person allvarligt.

Den 10/8 genomfördes en ceremoni där landshövding Per Bill avtäckte en minnessten som rests i Kårböle vid Kårböle Skans. Initiativet till stenen kommer från boende i Kårböle och är ett uttryck för den tacksamhet man känner för insatserna som genomfördes.

Förutom minnesstenen genomfördes också en ceremoni för att tacka de organisationer som deltagit i arbetet på olika sätt.

Din insats är uppskattad och inte på något sätt glömd trots att ett år redan har gått. Den insats som gjordes kommer att ligga till grund för ett mer samordnat nationellt civilt försvar.

TEXT: DAVID FREDRIKSSON

En minnessten avtäcktes vid Kårböle Skans, skänkt av bygdens invånare. David Fredriksson (t h) står här tillsammans med Länsstyrelsens samordnare. Foto: Sven-David Sörensen

NOTERAT!

NYHETSBREV SOM MEDLEMMEN LÄSER

När alla som ger ut information tävlar om mottagarnas uppmärksamhet, då ställer det krav. Vi har pratat med Lars Björk och Bertil Garpland om deras nyhetsbrev.

LARS BJÖRK I HALLAND gav ut ett digitalt nyhetsbrev, avsändare: Information från Försvarsutbildarna i Halland. Läsare: Medlemmar i Försvarsutbildarna, personer på befattningar i myndigheter och andra som vill bli uppdaterade om Försvarsutbildarnas verksamhet i Halland och Sverige, Försvarsmakten och omvärldsläget.

Hur gör du?

– Jag skriver om sådant som jag hoppas angår och är aktuellt, säger Lars Björk.

VÄLJER

Nyhetsbrevet är uppbyggt i fyra delar. Den första täcker närområdet, Halmstad och Halland. Exempelvis att det har varit en ungdomskurs vid Garnisonen i Halmstad. I den andra delen vidgas området till Försvarsutbildarna i Halland och Försvarsutbildarsverige. I tredje delen får läsarna följa nyheter inom Försvarsmakten inklusive Hemvärnet och den fjärde tar upp omvärldsläget.

– På det här sättet kan mottagarna läsa om det som intresserar.

DATORER

Vet du vad dina läsare vill ha?

– Jag vet ungefär efter alla år. Jag vill tillfredsställa alla grupper som läser. Ungdomarna vill ha en text från ungdomskurser, vad hände vid förra kursen? Äldre läsare kanske vill läsa om omvärldsläget, säger Lars Björk.

Vad är viktigt när man ger ut ett nyhetsbrev?

– Att vara uthållig. Det är lätt att starta, men svårare att fortsätta.

FEED-BACK

2012 gick Lars Björk i tjänstepension. Det betydde mer tid att fortsätta med Försvarsutbildarna. Han engagerade sig i Försvarsutbildarnas föreningsverksamhet i Halmstad och såg ett behov av direktriad digital information om Försvarsutbildarna. Han startade "Information från Försvarsutbildarna i Halland" 2013.

Har du fått någon feed-back?

– Många läsare har uttryckt sig positivt och verkar gilla det jag skriver, säger Lars Björk.

Hur jobbar du?

– Jag jobbar lite då och då. Hittar en nyhet, skriver den. När Nyhetsbrevet är tillräckligt välfyllt med intressant information gör jag utskicket.

Vad driver dig?

– Jag har ett stort intresse av omvärldsläget och vår egna verksamhet och vill gärna dela med mig samt att jag tror att nyhetsbrevet fyller ett tomrum, säger Lars Björk.

Peter Månsson som är sekreterare i Halmstad Försvarsutbildningsförbund läser nyhetsbrevet. Varför?

– Jag vill veta vad som rör sig här i Halmstad, vill ha koll på kurser och övningar. Som sekreterare vill jag vara insatt, säger han.

Det blir han genom nyhetsbrevet från Försvarsutbildarna i Halland.

CRM FÖR GARPLAND

I Göteborg och Stor-Göteborg får medlemmarna i Försvarsutbildningsförbundet nyheter via ett nyhetsbrev som Bertil Garpland skriver. Det kommer ut en gång i månaden med uppehåll i juli och augusti. Bertil Garpland som gett ut nyhetsbrevet i drygt ett och ett halvt år har stor nytta av CRM-verktyget, ett digitalt stödssystem.

Bertil Garpland skriver texterna och lägger till bilder i en fil. Sedan är det bara att skriva en inledande text, bifoga filen och CRM ser till så det når mottagarna, 1 069 av förbundets ca 2 000 medlemmar nås av nyhetsbrevet, likaså andra frivilliga försvarsorganisationer, myndigheter och garnisonen i Göteborg, Försvarsmedicincentrum. Tyvärr har vi inte e-postadresser till alla medlemmar ännu, säger Bertil Garpland.

Det Bertil Garpland skriver i nyhetsbrevet sedan starten, det berör medlemmarna. De läser om kommande utbildningar och event, om vad som hänt i förbundet med referat från genomförd verksamhet, likaså olika artiklar om försvarsupplysning, i senaste numret om hybridkrigföring. Delar av nyhetsbrevet finns också på förbundets hemsida och på förbundets Facebooksida.

– Jag har bra koll på verksamheten, säger Bertil Garpland.

TEXT: PER LUNQE

HAR VI DIN E-POSTADRESS?

Om inte, mejla din adress till info@forsvarsutbildarna.se så lägger vi in den.

TEMA ARMÉ VISAR ARMÉN

När Försvarsutbildarna bjuder ungdomar till Boden visar det sig att de gillar armén och livet i uniform.

Populärt bland ungdomarna, att klättra på en stridsvagn. Foto: Johan Wahlgren

34 UNGDOMAR vet nu mer om att gå i uniform och att jobba i grupp. De vet också mer om Sveriges frivilliga försvarsorganisationer, om Försvarsmakten och om vad som väntar om eller när det blir dags för värnplikt.

Tema Armé i Boden är en kurs som Försvarsutbildarna genomför.

– En elev sa, så här bra sammanhållning har vi inte haft i skolan på sex år, säger kurschefen Johan Wahlgren.

FYRA DYGN

Johan Wahlgren gav ungdomarna ett fullmatat program under fyra dygn. Det gjorde han tillsammans med sina instruktörer och med stöd av A9 och I19. Två instruktörer går till vardags på förberedande officerskurs.

När Försvarsutbildarna ordnar kurs är halva jobbet att förbereda den. Johan Wahlgren kunde hämta erfarenheter från förra årets upplaga av Tema Armé som han ledde.

LAGET

Eleverna rycker in på en söndag. De hämtar färdigpackad utrustning. På med uniformen och därefter första marschanträdet. Johan Wahlgren hälsar välkomna och talar om värdegrunden som Försvarsmaktens och frivilligorganisationernas gemensamma fundament. Laget före jaget är viktigt.

– De fattade och det visade sig under dygnet i fält.

På kasern och i fält gäller militär disciplin. Eleverna som inte är vana vid att ta order, får nu en första inblick. Men Johan Wahlgren och hans instruktörer överdriver inte.

– Vi ger dom ansvar, och vi tillämpar hyfsat sträng disciplin, säger Johan Wahlgren.

BO I TÄLT

Måndag morgon exercerar eleverna på A9 kaserngård och sedan blir det skogen, två dygn i fält. Säkerheten är viktig. Johan Wahlgren vill inte ha skadade elever. Eleverna reser tält 20 med lite hjälp från instruktörerna.

Säkerhet i förläggning, eldpostlista, ruska kort och ruska lång går igenom.

Eleverna arbetar under fältdygnet i tre täter. De får ett pass i sjukvårdstjänst. De skjuter med gevär 22 lång på skidskyttstadion i Boden, de får åka bandvagn och de får se ett hundekipage från Hemvärnet. Kvällarna i fält slutar med korvgrillning och prat om vad som hänt under dagen. Fältdygnet fortsätter med överlevnad i 4 timmar om vad man gör när man är vilse i skogen. Hur man ordnar vatten, mat och värme. Hur man gör en nödsignal. Hur man gör upp eld. Eleverna kokar tallbarrste.

VÄRNPLIKT

Förläggningen rivs och nu får eleverna se en Archer, en artilleripjäs från A9. De klättrar omkring på stridsvagn 122 och stridsfordon 90. På eftermiddagen är det vård av förläggingsmateriel, ett moment som är lika viktigt som att hämta ut materielen.

Under sista dagen får eleverna lyssna till när en yrkesinformatör från A9 berättar om sitt förband, Försvarsmakten och vad det innebär att göra värnplikt. Försvarsutbildarnas utbildningsledare i norr, Olle Svensson berättar om frivilliga försvarsorganisationer.

Sedan är det bara för eleverna att krama om sin nya kompisar och åka hem, från Pajala i norr till Rönninge utanför Stockholm, i söder.

Liam Andersson från Rönninge var med på kursen i Boden. Han går nu andra året på gymnasiet och vill gärna göra värnplikt om två år. Vet du mer om vad det innebär efter Boden?

– Ja. Jag känner att jag vet mer, säger Liam.

Det var mycket nytt för honom, tidiga morgonuppställningar, gå med packning och att resa tält. Han gillar att vara i grupp.

– Det var en skön blandning, bra grupp, säger Liam Andersson.

TEXT: PER LUNQE

CIVILT FÖR FÖRSVARSBILDARNA

Civila kurser och utbildning blir allt viktigare för Försvarsutbildarna. Eleverna går mot avtal där de ska stärka myndigheters förmåga att hantera kriser. Utbildningen genomförs mot befattningar i totalförsvaret.

EN AV KURSERNA som Försvarsutbildarna driver är Grundkurs Krisberedskap. Fem sådana genomförs varje år. Under tre dagar får eleverna lära sig om den civila krisberedskapen. Den kursen delas nu upp i två, en grundläggande på två dagar och en fördjupningskurs på tre dagar. De genomförs som pilotprojekt i höst i Tylebäck och Sollentuna. Eleverna väntas komma från Försvarsutbildarna, men även från andra frivilliga försvarsorganisationer som Lottorna och Bilkåren.

– Kurserna ska ge eleverna kunskap och förmåga att gå in i befattningar för att stärka myndigheter som hanterar kriser, säger Kristoffer Bäckström som är kommunikationschef på Försvarsutbildarna och ansvarar för civila uppdrag.

SAMMA GRUNDER

Upplägget med delad kurs i ämnet krisberedskap ska ge eleverna det de kommer att behöva i sina befattningar.

– Alla kommer att få en inblick i krisberedskapssystemet, vilken myndighet ansvarar för vad? Det här lär man sig vid den första kursen.

Nytt för i år är en kurs som ska ge andra än medlemmarna i CBRN-förbundet kunskap om CBRN-frågor, kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot. Det blir en översikt kurs som vänder sig till alla med civila avtal som behöver grundläggande kunskaper, till exempel medlemmar i Criscom och Lottorna. Kursen genomförs 8-10 november i år.

LIVSMEDEL

Kunskaper om livsmedelssäkerhet behövs om man ska hantera mat, till exempel vid insatser där brandmän och frivilliga släcker skogsbränder. Försvarsutbildarna har i år genomfört två kurser i livsmedelssäkerhet.

MSB FINANSIERAR

MSB finansierar Försvarsutbildarnas och andra frivilliga försvarsorganisationers utbildningar av frivilliga förstärkningsresurser för det civila försvaret och samhällets krisberedskap.

– För att samhället ska klara de påfrestningar som kriser och i värsta fall ett väpnat angrepp på Sverige innebär, är det viktigt att det finns utbildade och förberedda frivilliga med de kunskaper och erfarenheter som behövs och att myndigheter och andra ansvariga aktörer kan lita på att de ställer upp, säger Vendela Dobson, samordnare för ideella organisationer på MSB.

Kursplaneringen görs med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, samt

med andra frivilliga försvarsorganisationer som Lottorna, Blå Stjärnan och Bilkåren.

LÄNSSTYRELSE

I dag har Försvarsutbildarnas medlemmar avtal med länsstyrelserna i Skåne, Halland, Kronoberg och Uppsala. Dessutom finns avtalsplacerade medlemmar vid MSB och på Jordbruksverket. I höst kommer Criscom att påbörja utbildning av nya kriskommunikatörer som ska vara en frivillig förstärkningsresurs hos Länsstyrelsen i Stockholm.

– Olika myndigheter har olika behov. Men alla köper uthållighet genom att våra medlemmar går in och förstärker vid kriser, säger Kristoffer Bäckström.

Försvarsutbildarna är med och bygger totalförsvaret, bland annat genomför vi kursen Uppbyggnad av det nya totalförsvaret. Den vänder sig till styrelseledamöter i förbundsstyrelser i de frivilliga försvarsorganisationerna. Den genomförs i år i oktober och nästa år 13-14 mars. Vanligtvis deltar både Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarsmakten på kurserna.

– Här ställs frågor om vad och hur frivilliga försvarsorganisationer, främst Försvarsutbildarna, kan bidra i återuppbyggnaden, säger Kristoffer Bäckström.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Anne-Katherine Mattsson och Kim Kimreus föreläser i Huddinge under krisberedskapsveckan 2018.

KOMBATTANTER LÄR SIG SOLDATENS A OCH O

Skyddsmask 90 på. Allt tätt. Foto: Sara Hardingz

KOMBATTANTKURSERNA fortsätter. I Skövde har Försvarsutbildarna i Skaraborg genomfört tre, den senaste i våras. Kursdeltagarna fick grundläggande soldatutbildning. 14 civilanställda vid garnisonen fick under tre dagar bekanta sig med uniform m/90 och skyddsmask 90. Dock ingen vapenutbildning men som kombattanter ska de förstå vad en stridsituation innebär. En viktig del av kursen är teoripassen, om vad som förväntas av en kombattant.

TRE DAGAR

På tredagarskursen i våras deltog elever från HR-avdelningen på P 4, från Försvarshälsan och från Hemvärnets utbildningsgrupp. Där var också en kommunikatör. Där var elever från Markstridsskolan och Trängregementet. Alla jobbar vid garnisonen i Skövde.

– Eleverna utrustas med uniform innan de kommer till kursstart. De lärde sig enklare exercis och hur man sköter om sin utrustning, säger Leif Wetterlid som är kassör i Försvarsutbildarna Skaraborg.

Han jobbar också vid garnisonen. Han satt på två stolar, som beställare och utförare.

– Vi hade ett ganska fullt schema, men eleverna tyckte i utvärderingen att tempot var bra, inte för mycket på kort tid.

ÖKADE FÖRSTÅELSE

De hela började med soldatregler.

– Allt hänger ihop, de ska förstå kombattantens roll. Det är rättigheter och skyldigheter. När de gick till sina jobb efter kursen visste de vad som förväntas. De ska inte delta i en eldstrid, men de ska förstå hur en eldstrid kan gå till.

– De ska vara bättre rustade att hantera en händelse som innehåller våld, säger Leif Wetterlid.

Det övades mellan klockan åtta och fem och eleverna bodde hemma vilket var som att gå till jobbet. Ett moment var sjukvård och där satte de tourniquet.

GRÖN FYS

Sara Hardingz, sergeant vid Trängregementet i Skövde var med på kursen som allmäninstruktör. Hon höll i exercis och fysen som förkortas BRAK; buk, rygg,

armar och knän. Var eleverna som normalt sitter framför datorer spänstiga?

– Ja, idag tränar dom flesta mer än jämfört med tidigare, säger Sara Hardingz.

Men eleverna var inte vana vid att marschera i takt.

– Dom hade lite problem med vänster och höger till att börja med.

Tredje dagen?

– Då såg det snyggt ut.

Sara Hardingz var även biträdande instruktör vid CBRN-momentet. Eleverna fick en grundläggande genomgång av kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot. Vid tidigare kurser har tårgastältet visat sig vara svårt för några elever. Före tårgaskammaren såg hon till att mask, skyddskläder och skyddshandskar satt ordentligt. Alla elever klarade momentet tårgas i kammare. Underkänner ni elever?

– Nej. Det handlar inte om att godkänna eller underkänna.

De ska delta alla tre dagar och kunna känna sig trygga i rollen som kombattant.

Tyckte eleverna att kursen var rolig?

– Ja. Det uppfattade jag. Det blev lite ombyte för dom, säger Sara Hardingz.

MARINBASEN BEHÖVER

Även Marinbasen har genomfört kombattantutbildningar med hjälp av personal från Försvarsutbildarna.

– Vi är mycket nöjda med utbildningen och samarbetet, säger Bengt Jönsson, förbands- och flottiljförvaltare på Marinbasen.

För Marinbasen är det värdefullt med kombattantutbildningen som ska ge krigsplacerad personal förståelse för sin roll och sin status som ”kombattant” alternativt ”icke kombattant”.

– Vi kan efter Försvarsutbildarnas kombattantutbildning tillsammans med eventuell specifik befattningsutbildning krigsplacera eleverna på avsedd befattning i krigsorganisationen, säger Bengt Jönsson.

Kombattantutbildningen med kursplan är framtagen av Militärhögskolan i Halmstad.

TEXT: PER LUNQE

Kristoffer Bäckström ledde rekryteringskursen. Foto: Lars Björk

ÅTTIO FUNKTIONÄRER VÄSSADE FÖRMÅGAN

Årets funktionärsvecka i Tylebäck innehöll 5 utbildningslinjer med 80 elever som vässade sin förmåga att få hjulen att snurra i våra förbund och föreningar.

DE UTBILDNINGAR SOM genomfördes var en allmän linje, en utbildningslinje, en ungdomsledare grundkurs, en rekryteringslinje samt genomfördes en ungdomsledarkonferens.

Den allmänna linjen leddes av Bertil Garpland, utbildningslinjen av Olle Svensson, ungdomsledarna av David Hassel och rekryteringslinjen av Kristoffer Bäckström. I spetsen för ungdomsledarkonferensen stod Björn Svensson.

Vecka 32 är öronmärkt som Försvarsutbildarnas funktionärsvecka. Då utbildas man och blir bättre i sin roll och har trevligt. Kursgården, som ägs av Försvarsutbildarna i Halland, är en bra plats att träffas på.

Rikshemvärnschefen, generalmajor Stefan Sandborg var med och gav sin syn på vad han och Hemvärnet, Försvarsutbildarnas största kund, väntar sig. Han

talade om rekryteringsläget och hur viktigt det är att Försvarsutbildarna utbildar blivande och nuvarande befattningshavare till och i Hemvärnet.

REGIONALISERING

Försvarsutbildarnas generalsekreterare Bengt Sandström talade till funktionärerna om vikten av att verksamheten regionaliseras. Att alla bidrar till att rekrytera specialister, även de rikstäckande förbunden. Att veckan är värdefull kompetensutveckling och att deltagarna bör engagera sig ute i förbunden.

ANHÖRIGA

Ulf Hammarlund höll ihop veckan tillsammans med en skolledning på ytterligare tre personer. Planeringen är

ett stort jobb. Är den bra så finns förutsättningar, som i detta fall, för ett lyckat resultat.

Dagarna började med uppställning och flagghissning klockan kvart i åtta. Sedan gick alla funktionärer till sin linje. Anhöriga var med hela veckan och för dessa fanns ett program med bland annat utflykter till Ullared och Helsingborg.

Det minglades när kursdagarna gick över i kväll. Två funktionärer, Claes-Åke Henricsson och Janne Engström, vilka varit med länge och gjort bra ifrån sig fick Försvarsutbildarnas silvermedalj.

Funktionärsveckan har genomförts i över tio år, tidigare på Falsterbo kursgård, på Fårö och i Källviken, de senaste åren i Tylebäck.

IDEELLA

En av eleverna på allmänna linjen under funktionärsveckan heter Richard Nyström. Han är medlem i Criscom, har en bakgrund som kommunikatör och är dessutom med i föreningen Samhällsberedskap, en förening som ingår i Försvarsutbildarnas Stockholmsförbund.

Vad gjorde ni på allmänna linjen?

– Vi gick igenom hur ideella föreningar fungerar. Vi lärde oss mer om styrelsearbete, säger Richard Nyström.

Att förstå vad styrelsearbete är var föremål för utbildning. Ett viktigt dokument för styrelser inom Försvarsutbildarna är det så kallade förbundskortet. Där finns allt som ett förbund arbetar med, inte minst kommande verksamhet.

– Det är ett skelett som reglerar aktiviteter, bokföring och annan redovisning.

INHÄMTADE KUNSKAP

Richard använder själv i sina styrelseuppdrag förbundskortet och vet efter funktionärsveckan mer om vad det kan användas till.

Under veckan gjorde Richard och 19 andra elever på allmänna linjen fallstudier.

– Vi fick förutsättningar, något hade hänt som styrelsen skulle åtgärda.

Det var en frågeställning, vad behövde styrelsen tänka på? Kunskap skulle inhämtas. Fallet skulle lösas.

Under kursen varvades teori och praktik. Det praktiska utgjordes av grupppresentationer. Eleverna fick föreläsningar, bl a av Anders Gustafsson, utbildningschef för Försvarsutbildarna och administrativa chefen Ann Lindberg. Generalsekreteraren Bengt Sandström talade om regler och det digitala verktyget som Försvarsutbildarna använder, ett stöd för regionaliseringen, CRM. Irma Palm tog upp hur en valberedning arbetar.

PLANERA KURSER

På utbildningslinjen deltog Paul Urvall, till vardags affärsutvecklare, gick utbildningslinjen. Han är medlem i HBR, Hemvärnsbefälens riksförförbund och bor i Göteborg. Utbildningslinjen syftar till att ge grundläggande kunskaper för att inom förbund eller förening leda och medverka i det administrativa arbetet i samband med utbildningsverksamhet.

GU-F:ar (grundläggande soldatutbildning för frivilliga), Military Camp och Military Weekend var uppe under veckan. Paul Urvall var instruktör på en Military Weekend två veckor före funktionärsveckan och kunde nu återkoppla.

Hur planerar man en kurs? Hur lägger man scheman? Vilka samverkansbehov finns? Hur jobbar man med en budget?

CRM, det digitala verktyget, fick en genomlysning och hur det kan användas vid kurser, från information om den förestående kursen till hantering av eleverna och till utvärdering.

UNGDOMSLEDARE

Hampus Ahlqvist från försvarsutbildarföreningens ungdomsavdelning i Landskrona var med i Tylebäck. Han gick ungdomsledarlinjen och lärde sig en hel del.

– Det var ledarskap och det var frågor om hur man leder instruktörer i ungdomsavdelningen, säger Hampus Ahlqvist.

Hemma i Landskrona får ungdomarna lära sig grundläggande sjukvård. De får hantera radioapparater och mycket mer.

När en instruktör ska leda ett pass i sjukvård då är det upp till honom eller henne att planera detta. Men ungdomsledaren ska ordna förutsättningarna och se till så att instruktören kommer. Det gick Hampus Ahlqvist tillsammans med åtta andra kursdeltagare igenom i Tylebäck. De leddes av den erfarne ungdomsledaren David Hassel.

Är du en bättre ungdomsledare efter Tylebäck?

– Ja. Det är mycket jag inte tänkte på innan. Genom ledarskapsutbildningen blev det mycket matnyttigt, säger Hampus Ahlqvist.

Såväl David Hassel som instruktörerna försåg deltagarna på ungdomsledarlinjen med en hel del tips, bra att ha för ungdomsledarna när de åkte från Tylebäck för att fortsätta att leda ungdomar.

NYA INSIKTER

Madelaine Fatalla är ny medlem i Försvarsutbildarna Skaraborg. Hon har varit med i ett år och vill hitta sin plats och tycker att rekrytering skulle passa henne. Därför anmälde hon sig till rekryteringskursen under funktionärsveckan. Ledd av kurschefen Kristoffer Bäckström och två instruktörer fick Madelaine Fatalla och tio andra kursdeltagare nya insikter och kunskaper om rekrytering.

– Det var mycket bra och en sak är att det kan vara olika förutsättningar för rekrytering i olika delar av landet, säger hon.

En sak är dock densamma:

– Det är inte bara att rekrytera, vi måste också ta hand om den vi rekryterar. Han eller hon ska bli sedd, säger Madelaine Fatalla.

Det är en insikt som Madelaine Fatalla tar med sig inför nya uppdrag i Försvarsutbildarna.

TEXT: PER LUNQE

ATT ÖVERLEVA I DET FRIA

Det går att klara sig i skogen utan mat och värmande kläder. Under en överlevnadskurs i Ånn testade 19 elever sin förmåga.

Stora bilden: Elever och eldning vid gruppövning.

Små bilder: Övning med signalspegel. / Överlevnadsinstruktör kapten Marin Öhagen visar fiske med så kallad "luffarhaspel". / Förflyttning och utbildning i "evasion".

Foto: Johan Lindqvist

HUR ÖVERLEVER MAN i naturen vid barmark och utan mat? Det fick eleverna vid en kurs med bas på Camp Ånn testa i slutet av juli.

19 elever fick prova på livet i det fria utan mat. De fick vatten men inte föda och fick uppleva hur kroppen påverkades.

Hur gick det?

– Jag är nöjd, alla 19 elever genomförde med godkänt resultat, säger Johan Lindqvist som var kurschef.

TRE-REGELN

I vår natur finns minst 220 kända ätliga växter, men i skogarna runt Ånn är utbudet begränsat.

– Maten är ett mindre problem. Man klarar sig tre minuter utan luft, tre dagar utan vatten och tre veckor utan mat.

Kursen var huvudsakligen praktisk, men det blev lite teori före utedygnet. De första dagarna ägnades åt grunder i överlevnad, hur man finner och renar vatten, hur man effektivt och säkert använder kniv, hur man gör upp eld, egenvård och vilka växter som går att använda som föda. Därefter var det dags för praktik.

NÖDBIVACK

Eleverna upplevde under de efterföljande dygnet vad som händer i kroppen vid fysiskt och mentalt arbete under brist på föda. Johan Lindqvist säger att övningen inte var upplagd som en strapatsövning, utan som en utbildning med krävande moment där eleverna samtidigt hade brist på mat. Under primitiva fältförhållanden, utan förstärkningsplagg och tält. Eleverna bodde i nödbivacker under granar.

Granar är bra att slå läger under. Grenarna bildar ett tak och det förstärks med ytterligare inflätade grenar. Där låg eleverna och försökte sova på nätterna utan varma kläder och utan sovsäck, samtidigt som nattetemperaturerna gick ner till fem-tio plusgrader.

Hur värmer man sig?

– Det kräver lite arbete, men om läget tillåter kan man till exempel göra upp en eld, värma stenar och sedan använda dessa som värmekälla genom att kura ihop sig runt dom.

Sömnbriest uppstod. Tillsammans med matbrist blev det också tillfällen då irritation uppstod.

– Inget ovanligt i sådana situationer, säger Johan Lindqvist.

Var du orolig för att någon elev skulle skada sig?

– Nej. Vi har lång erfarenhet av den här sortens övningar, och vi fanns på plats i närheten av eleverna under hela övningen.

Kursens plan utgår från Försvarmaktens kursplan för SERE nivå A. SERE är ett internationellt begrepp som står för Survival, Evasion, Resistance och Extraction. På svenska betyder det Överlevnadsteknik (S), Dold flykt (E), Motstånd (R) samt Undsättning (E). A betyder att det är första steget i utbildningstrappan. Sedan följer B och C.

NÖDSITUATIONER

För eleverna betyder den genomförda kursen att de bättre kan klara av olika nödsituationer, men också att de har fått en grund för fortsatt överlevnadsutbildning. Nästa steg kan vara att gå Överlevnad vinter.

I framtiden kan det bli aktuellt att utbilda fler överlevnadshandledare hos Förvarsutbildarna. Det kräver att handledarkursen återupptas, och att eleverna bedöms lämpliga.

För att bli överlevnadsinstruktör, som Johan Lindqvist, måste man vara yrkesofficer i Försvarmakten och ha gått en längre utbildning.

Vad är viktigast när man står ute i skogen, inte vet var man är och inte har någon mat?

– Viljan är absolut viktigast. Att inte ge upp, utan kämpa vidare, även om det är tuffa förhållanden och allt känns hopplöst, säger major Johan Lindqvist utan att tveka.

Kursen var utmanande för eleverna. Samuel Jonsson från Kilafors, norr om Gävle, till vardags sjukgymnast tycker att första ensamnatten var tuff.

– Jag hade plockat ihop för lite granris att ligga på, så jag frös lite, säger han.

Han lärde sig mycket under veckan, hur man klarar sig i skogen. Samuel Jonsson kommer nu att fortsätta.

– Jag söker till överlevnad vinter, säger Samuel Jonsson.

TEXT: PER LUNQE

Fjälllandskapet bjuder på vatten av prima kvalitet. Foto: Leif Eriksson

LEKTION I SAMARBETE

När Försvarsutbildarna anordnar kurs i fjällmiljö utvecklas samarbetsförmågan hos kursdeltagarna nästan av sig själv.

I ÅNN HAR ungdomar bekantat sig med fjällen. Ett antal som varit med tidigare har fördjupat sina kunskaper om hur man beter sig i denna miljö. Kursen heter Ungdomskurs – tema fjäll.

Ungdomarna delades upp i två lag, 24 som gick den kortare marschen och 15 som gick den längre. Mary Jonsson, 18 år och från Värnamo gick den kortare, 39 km på tre dagar. Hon gick med i Försvarsutbildarna förra året och visste då innan inte om att det finns frivilligverksamhet för ungdomar.

LÖPRUNDA

Mary Jonsson och hennes kamrater gick från Storulvåns fjällstation och slog första kvällen upp sina tält vid foten av Blåhammaren.

Då var du trött?

– Inte mer än att jag tog en löprunda, säger Mary.

Det blev uppför och nerför tillbaka till lägret där Försvarsmaktens patrulltält var resta. Nu var det inte första gången Mary Jonsson gick i fjällen.

Vad lärde du dig?

– Att jobba i grupp. Alla har olika personligheter. Jag pushade dom och dom pushade mig.

NÖJD

Leif Eriksson, som var kurschef, är vid hemkomsten till Camp Ånn nöjd med ungdomarna och de tre dyggen de varit ute. Solen låg på, 20 till 23 grader på en klarblå himmel.

– Då är det varmt i fjällen, säger Leif.

24 ungdomar fördelade på tre grupper gick andra dagen 14 km från Blåhammaren till Långtjärn. Rygg-

säckarna hade en startvikt på 20 kg, men blev lättare efter att maten äts upp. 4-manstälten väger 6 kg och ungdomarna turades om att bära dessa. Bra är att färskt vatten av hög kvalitet finns i fjällen och ungdomarna njöt av kallt fjällbäcksvatten.

Hade ni några skador?

– Nej. Bara skavsår, säger Leif Eriksson.

Fotvård var ett av momenten under marschen. Orientering var ett annat. Även om den här täten gick utmed leder hade varje grupp två kartor, alla hade kompass.

MER ERFARNA

Den längre marschen leddes av Peder Sjölund. Här var det lite mer erfarna ungdomar som gick 6.5 mil, tolv till 18 km om dagen.

De gick utmed led och i terräng. De testade att gå över myr. Varje dag la Peder Sjölund in ett orienteringspass.

Var det något du var orolig för innan ni gick ut?

– Nej. Det skulle ha varit vädret, men vi hade varma kläder med oss.

Lärdomar för ungdomarna?

– De lär sig hur mycket de orkar, säger Peder Sjölund.

En av ungdomarna, Rasmus Pantzar från Stockholm, gillade att gå i fjällen med Försvarsutbildarna.

– Det var jobbigt, särskilt första dagen som var varm, men roligt. Jag har aldrig sommarvandrat i fjällen förut, säger han.

Nu blev det av.

TEXT: PER LUNQE

DET SOM HÄNDER – HÄNDER I FÖRBUNDEN

Verksamhet flyttas ut till Försvarsutbildarnas förbund.
Rikstäckande och regionala förbund sköter mer på egen hand.

FÖRSVARsutbildaren HAR RINGT RUNT till några förbund, såväl rikstäckande som regionala och pratat regionalisering och andra frågor som rekrytering till avtalsbefattningar. Men allra först ställs frågan om vad regionaliseringen betyder till generalsekreteraren.

– Det här är ett kärnvärde för Försvarsutbildarna och nödvändigt för att fortsätta utvecklingen mot en förbunds nära och rikstäckande frivilligverksamhet, svarar Bengt Sandström.

Första telefonsamtalet går Christer Nilsson, utbildningsansvarig i Hallands Försvarsutbildningsförbund. Hur går det?

– Vi har hållit på i över två år, säger han.

Då pratar Christer Nilsson om regionaliseringen och det tycks gå bra.

– Vi har tagit tag i uppdragen.

UNGDOMSVECKOR

Det är Military Weekends, GU-F:ar, således frivillig militärutbildning på två veckor där eleverna går mot avtalsbefattningar i Hemvärnet och det är kombattantutbildning för civilanställda inom Försvarsmakten.

Dessutom genomför Hallandsförbundet ungdomsveckor för fjärde året. I år får ungdomarna veta vad det innebär att ha ett yrke med teknikinriktning inom Försvarsmakten.

Vid Försvarsmaktens Tekniska Skola, FMTS, får ungdomarna åka stridsfordon 90, klättra omkring i Leopardstridsvagnar, flyga simulator och se mycket annat som FMTS utbildar på. FMTS vill ha en rekryteringsbas och Försvarsutbildarna vill ge ungdomarna meningsfull verksamhet. 60 ungdomar i Halland har sökt till ungdomsveckan, elevantalet är begränsat till ca 30. Ungdomsveckan är en av de regionala aktiviteter som Hallandsförbundet genomför.

REKRYTERAR

En del av regionaliseringen är att förbunden får ett tydligare ansvar för rekryteringen av frivilligavtalen till Hemvärnet men även för de civila uppdragen. Hallandsförbundet rekryterar befattningarna sjukvårdare och förplägnadssoldater vid 45. Hemvärnsbataljonen och i andra hand till den regionala resursgruppen som stödjer länsstyrelsen. Rekryterings- och utbildningsplanansvarige Rickard Nordell ser till så att Försvarsutbildarna syns på marknadsdagar och andra event i nära samarbete med Hemvärnets rekryteringsgrupp i Halland.

Hur gör ni?

– Vi satsar på kvalitet som är viktigare än kvantitet.

I Hallandsförbundets styrelse sitter nio personer. Tillkommer två suppleanter. Hur jobbar ni?

Marknadsföring är viktigt. Syns man inte så finns man inte. Foto: Privat

Försvarsinformation är en kärnuppgift för Försvarsutbildarna.
Foto: Lars Björk

Att väcka ungas intresse för Försvarsmakten är viktigt.
Foto: Annicka Eriksson

– Vi delar upp arbetet inom styrelsen, ambitionen är att alla i styrelsen skall ha ett uppdrag, även ersättarna. Uppdragen är bland annat rekrytering, totalförsvarsupplägg, För Din Säkerhet! och föreningsaktiviteter.

FÖRTROENDE

Allt samarbete bygger på förtroende som kan ta lång tid att bygga upp.

– Ja. Och det ska vårdas. Vi har informella möten med förbanden men även formella med Försvarsmaktens utbildningsgrupp, ett till två om året.

På ett sådant möte är de andra frivilliga försvarsorganisationerna i Halland med.

– Vi tar upp frågor som vakanser i hemvärnsförbandet samt utbildningsbehov och mycket mer.

Det digitala verktyget CRM används och är ett naturligt stöd vid all verksamhet i Halland.

– Vi jobbar mycket med det. Det underlättar, men går att utveckla ytterligare, säger Christer Nilsson.

MÖJLIGHETER

Vi ringer Johan Nyström, ordförande för Kavalleri- och jägarförbundet, KavJF, ett av de rikstäckande förbunden inom Försvarsutbildarna. Johan Nyström svarar i Oslo där han går en utbildning vid den Norska Försvarshögskolan.

KavJF är ett specialförbund och medlemmarna är jägarutbildade. Förbundet startades år 2000, och verksamheten kom igång trots Försvarsmaktens strategiska time out. Nu gav KavJF anställda yrkesofficerare och reservofficerare möjlighet att fördjupa sina förmågor som jägare.

– Vi sprider kunskap om vad jägartjänst är, i dag handlar det inte om förband. Vi pratar istället om förmågor och Hemvärnet har nytta av jägare, säger Johan Nyström.

Kavalleri- och jägarförbundet har inga regionaliserade uppdrag idag men kommer säkert att bidra i framtiden med medlemmar som är instruktörer på kurser som

andra förbund genomför. De borde även kunna bidra till rekryteringen till de civila- och militära frivilligavtalen precis som de regionala förbunden.

SMIDIGT

För Anders Gummesson, förbundsordförande i Criscom, Försvarsutbildarnas kommunikatörer, har regionaliseringen gått smidigt. Criscom utbildar bland annat sedan 2017 informationsbefäl till Hemvärnets bataljonsstaber.

Criscom har nu utbildat ett 30-tal personer till befattningen som informationsbefäl. Vid utgången av 2020 ska alla 40 hemvärnsbataljonerna ha ett informationsbefäl.

Regionalisering för Criscom?

– Criscom utbildar på den militära sidan informationsbefäl och på uppdrag av MSB ett 20-tal kriskommunikatörer per år. Att vi är ett rikstäckande förbund innebär att vi har medlemmar över hela landet, säger Anders Gummesson.

Regionalisering för Criscom innebär att förbundet har fått ett större ansvar för rekrytering till de militära och civila befattningarna som man ansvarar för. Dessutom kräver ansvaret för de olika kurserna som förbundet genomför att man måste rekrytera och utbilda både kurschefer och instruktörer. Det gör att kontakten med medlemmarna blir ännu viktigare.

FLERA ÅR

Inte heller för Anders Vikdahl, styrelseordförande i Västernorrlands Försvarsutbildare, är regionalisering något nytt. Han och förbundet har jobbat regionaliserat i flera år. Det betyder att Military Weekends, Military Camps och GU-F:ar genomförs i förbundets regi. Det innebär att planering, genomförande och utvärdering ska hanteras av förbundsstyrelsen och de utsedda kurscheferna.

Närmast på agendan i höst står en Military Camp och det blir andra året som förbundet visar 50 ungdomar

Criscom gör en betydelsefull insats.
Foto: Anna Torndahl

Naturupplevelser är en del i överlevnadsutbildningen.
Foto: Johan Lindqvist

om samhällets försvar genom besök och information om olika förband inom Försvarsmakten samt Polisen och räddningstjänsten. Platsen för denna aktivitet är Hemvärnets utbildningsgrupp på gamla KA 5-området i Härnösand.

Utbildningsgruppen erbjuder goda förutsättningar för förbundets verksamhet. Nästa år blir det en GU-F i Härnösand och Military Weekends rullar. Har ni nytta av det digitala verktyget CRM?

– Ja. Vi använder det i vår ungdomsverksamhet, För din säkerhet! och för alla kurser, säger Anders Vikdahl.

TOTALFÖRSVARET

En förening som tagit till sig idén om regionalisering finns i norra Sverige, Södra Lapplands försvarsutbildarförening. Där är Sammy Lie sekreterare i styrelsen. Han bor i Lycksele. Föreningen har ett stort upptagningsområde med orter som Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Dorotea och Åsele. Lycksele ligger som ett försvarsutbildarnav i området som på kartan utgör en fjärdedel av Sveriges yta med 35 000 invånare. En utmaning?

– Ja. Det är långt för våra medlemmar att resa till den verksamhet vi driver, säger Sammy Lie.

Men ändå, verksamhet drivs och i november kommer föreningen att arrangera en grundkurs i totalförsvarsinformation. Detta görs regionalt. Sammy Lie ser fram emot kursen där hans medlemmar får lära sig mer om totalförsvaret och hur man informerar om det.

Föreningen driver också en aktiv rekrytering mot 13. Hemvärnsbataljonen som verkar i Västerbotten.

– Vi rekryterar främst sjukvårdare.

Det gör han och föreningen i en satsning som inte bara betyder mycket i Lycksele utan i hela södra Lappland. Med stora avstånd måste också föreningen tänka nytt när möten planeras.

– Det blir möten med videolänk för våra 80 medlemmar, säger Sammy Lie.

ORDNAR SJÄLVA

Militärpolisförbundet, ett rikstäckande förbund inom Försvarsutbildarna, organiserar 200 medlemmar. Dessa är civila poliser som jobbar inom Polismyndigheten, militära poliser som i huvudsak jobbar på 11. Militärpolisbataljonen eller 13. Säkerhetsbataljonen i Stockholm, Göteborg eller Uppsala. Där finns också medlemmar från före detta Beredskapspolisen. Många medlemmar är reservofficerare, tidvis tjänstgörande soldater eller hemvärnspersonal.

Hur jobbar ni regionalt?

– Vi ordnar våra kurser själva, säger Carl Alm som är ordförande i förbundet.

Utbildningen som Militärpolisförbundet genomför är i första hand inriktad mot skyddsvaktstjänst. I höst genomförs två sådana kurser. Militärpolisförbundet anordnar kurser på uppdrag av Försvarsmakten. Förhoppningsvis är att en civil skyddsvaktsutbildning kommer igång nästa år. Flera myndigheter har behov av fler skyddsvakter vid höjd beredskap.

– Vi ger också våra medlemmar kompetens för att kunna gå in som instruktörer i samband med skyddsvaktsutbildning.

Förbundet ställer regelbundet upp med figuranter till Försvarsmaktens Militärpolisenhet och de utbildningar som den genomför. Föreläsningar genomförs där medlemmar får kunskap om säkerhetspolitik och andra frågor. Att gå på en föreläsning är också ett sätt för medlemmarna att träffa varandra.

Militärpolisförbundet leds av en blandad styrelse.

– Vi har hälften civila och hälften militära poliser i styrelsen, säger Carl Alm.

De jobbar för rekrytering av militärpoliser till befattningar inom Försvarsmakten. Förbundet är aktivt på sociala medier och når på så sätt intresserade militärpoliser som är aktuella för de befattningar som ska tillsättas.

TEXT: PER LUNQE

SOCIALSTYRELSEN – NAVET I KRIGSSJUKVÅRDEN

Sjukvården är en ytterst betydelsefull resurs vid höjd beredskap och krig. Foto: Hans Christiansson / Shutterstock

DEN CIVILA SJUKVÅRDEN kommer att dra ett tungt lass om regeringen beslutar om höjd beredskap. Den ska även fungera vid terrorattentat. Planeringen har pågått under flera år vid myndigheten.

SAMVERKAN

Hur ser samverkan ut i dag?

– Vi har samverkan mellan vår och andra bevakningsansvariga civila myndigheter, från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Sjöfartsverket och Jordbruksverket till Folkhälsomyndigheten, säger Johan Carlstedt.

Civilt försvar är ett område och det delar Socialstyrelsen upp i fler, som läkemedel, planering och genomförande av övningar, socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård och katastrofmedicin.

KATASTROFMEDICIN

Socialstyrelsen utvecklar de gemensamma grunder som MSB tagit fram tillsammans med Försvarsmakten. Där planerar Socialstyrelsen för nationell och regional nivå, alltså regionnivå. Hur ska sjukvården bäst hantera en särskild händelse, det är en fråga som Socialstyrelsen söker svar på. Svaret ska ge Sverige de sjukvårdsresurser som kan användas vid höjd beredskap.

– Vi jobbar också med Försvarsmakten för att pröva olika koncept för katastrofmedicin.

Socialstyrelsen utvecklar fältsjukhus tillsammans med Försvarsmakten. Som komplement till Försvarsmaktens resurser har myndigheten anskaffat ett eget fältsjukhus.

– Vi håller även på att konkretisera formerna för civil-militär samverkan, exempelvis i form av planer och rutiner. Socialstyrelsen utvecklar också tillsammans med Försvarsmakten utbildningar och övningar.

Inför Totalförsvarsövning 2020 planerar Socialstyrelsen tillsammans med MSB och flera andra

aktörer där sjukvård vid höjd beredskap är en viktig del som ska testas. Här ligger, som Johan Carlstedt säger, också ett stort ansvar på regionerna.

Socialstyrelsen bedriver inte sjukvård, men har en planerande och vid höjd beredskap samordnande roll. Beslut att omfördela resurser mellan regioner tas av regeringen.

Vid en särskild händelse är det inte bara att ta emot skadade och ge vård?

– Nej. Vi ser på strukturer och resurser som finns för att kunna hantera en händelse i fredstid och hur vi kan stärka upp förmågan vid höjd beredskap. Men det blir i stort samma sjukhus och vårdcentraler som ska klara situationerna, säger Johan Carlstedt.

STORT BEHOV

Det som i första hand finns för avancerad sjukvård vid en särskild händelse eller höjd beredskap är Sveriges 68 akutsjukhus. Men behovet är större.

– Primärvård kommer att efterfrågas. Majoriteten av dagens sjukvård är primärvård. Akutsjukhusen eller universitetssjukhusen skulle få det svårt att hantera primärvårdens alla patienter.

Socialstyrelsens arbete med krisberedskap styrs av regeringen och i vissa delar av MSB.

– Vi har ett löpande samarbete med MSB, säger Johan Carlstedt.

Vid tiden för intervjun ska Socialstyrelsen och MSB ge ut en vägledning för regionerna och kommunerna, hur de kan hantera sina krigsorganisationer och krigsplaceringar av personal.

TEXT: PER LUNQE

TRAFIKVERKET ORDNAR TRANSPORTERNA

CHRISTER SANDELL ÄR tillförordnad chef för avdelningen Samhällsskydd och beredskap vid Trafikverket.

Avdelningen utvecklar, samordnar och koordinerar det arbete som görs på Trafikverket avseende krisberedskap.

– Det kan vara riktlinjer, rutiner och arbetssätt för att se till att det finns ramavtal och att driva projekten.

Samhällsskydd och beredskap på Trafikverket har två tidshorisonter, en med mer långsiktig planering som är inriktande. Den andra på kortare sikt avser kravställning, utbildningar och övningar.

Hur är er dialog med Försvarsmakten?

– Bra. Vi jobbar centralt mot Ledningsstaben och Insatsstaben. På Trafikverket har vi en regional organisation. Det innebär att samverka med de militära regionstaberna har påbörjats.

Och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB?

– Vi har kontakter med MSB både för krisberedskap och en planering för totalförsvaret, säger Christer Sandell.

NYA UPPGIFTER

Trafikverket bildades 2010 efter nedläggningen av Banverket och Vägverket. Myndigheten ansvarar för det statliga väg- och järnvägsnätet inklusive trafikledning. När det gäller krisberedskap och planering för höjd beredskap skall myndigheten arbeta med alla transportslag.

– Trafikverket ser inte ut som på 80-talet. Vi har nya uppgifter och ett sektorsansvar. Vi har ett bredare uppdrag, att hålla ihop planering för transportområdet.

Myndigheter har i stort samma uppgifter i fred som kris, höjd beredskap och krig?

– Innan myndigheten bildades ansvarade våra föregångare för det statliga väg- och järnvägsnätet och den långsiktiga utvecklingen över hela transportnätet, hamnar, luftfart och transportnoder. Det gällde alla transportslag och den uppgiften har vi fortfarande.

Nu tillkommer planering för krisberedskap.

UTMANINGAR

Har ni kommit fram till något?

– Det är väldigt komplext. Staten äger järnvägen, men det är femtio till sextio privata järnvägsföretag som trafikerar spåren.

Privata företag står för underhållet av järnvägsnätet. Vad innebär det, i fred och krig?

– Vi ställer krav. Här måste Trafikverket planera tillsammans med våra privata entreprenörer för underhåll. Det kräver ett långsiktigt systematiskt arbete.

Det är ett arbete som inte går av sig självt. Privata företag i totalförsvaret är ett problem inte bara för Trafikverket utan för alla myndigheter.

Trafikverket behöver riktlinjer för att möta samhällets behov av transporter innan den allvarliga händelsen eller höjd beredskap är ett faktum?

– Vi har ett ansvar, vi är delaktiga, vi kan vår verksamhet. Men vi har inte Överstyrelsen för civil beredskap längre som var ett nav för att hålla ihop och inrikta samhällets planering.

Trafikverket vill ha tydligare inriktning.

– Det vore bra om MSB får en tydligare roll, säger Christer Sandell.

TEXT: PER LUNQE

Transporterna, inte minst de militära, ska fungera vid höjd beredskap och krig. Foto: Stefan Bratt / Trafikverket

FRO ORDNAR SAMBANDET

UTAN SAMBAND INGEN LEDNING. Det gäller när räddningstjänsten släcker bränder i Älvdalen eller när Räddningsledaren ska prata med brandmän och frivilliga ute i brandhärden. När Hemvärnet är ute på krigsförbandsövning, KFÖ, ska bataljonschefen prata med kompanicheferna som ska prata med plutoncheferna.

Här kommer Frivilliga Radioorganisationen, FRO, in. De upprättar och betjänar sambandet.

lednings- och sambandssystem. Ett uppdrag kan vara att upprätta samband vid reparation av en fallen kraftledning, ett annat att se till så att sambandet fungerar vid en skogsbrand. Vid förra årets bränder hade FRO 50 medlemmar insatta.

– För Trafikverket bemannar FRO de två radiobandvagnar som utgör navet i bandvagnsstyrkan, där förarna kommer från Bilkåren och Frivilliga Automobilkåren, FAK.

I Älvdalen fanns ingen Rakeltäckning. FRO löste problemet genom att sätta upp en lokal Rakelbasstation i området och en satellittelefon för kommunikation med omvärlden. Medlemmar som går ut i en insats ställs inför en rad problem att lösa.

– Våra medlemmar är duktiga på att lösa praktiska frågor. De har goda kunskaper om hur man optimerar användningen av Rakel och andra sambandssystem, säger Kent Ahlqvist.

LÖSER PROBLEM

Uppdragen ställer krav på utbildning som genomförs på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Kurskatalogen har flera nyttiga kurser för sambandsoperatörer, sambandsledare och medlemmar som ska gå in som sakkunniga och åtgärda sambandssystem.

Therese Holmberg är en av alla medlemmar som är van att lösa problem i fält. Hon gick med i FRO redan som 10-åring, medlemsstatuterna för ungdomsverksamhet var annorlunda när hon började med samband.

Therese Holmberg är stabsgruppchef i 49. Hemvärnsbataljonen. 2014 var hon med om en skarp insats i Skånes Fagerhult och såg då till att sambandet med räddningstjänsten löstes.

SAMARBETE

FRO-specialisten har kunskap och förmåga att lösa sambandet vid en insats. I FRO:s resurspool finns 150 medlemmar. När insatsledaren ringer är specialisten på plats inom 24 timmar.

Medelåldern i FRO ligger på 54 år, Kent Ahlqvist och FRO jobbar för att få in fler unga.

– Vi erbjuder spännande ungdomskurser, många i samarbete med Ledningsregementet.

Då får ungdomarna testa utrustning som ligger i framkant.

– Vi både rekryterar till FRO och informerar om vad soldater vid Ledningsregementet gör, säger Kent Ahlqvist.

TEXT: PER LUNQE

Therese Holmberg, i mitten, övervakar att sambandet fungerar vid en övning. Foto: FRO

80 SIGNALISTER

FRO är en frivillig försvarsorganisation med 3 000 medlemmar. De går in i militära befattningar som signalist, sambands- och datatekniker, gruppchef, signalskyddschef och sektionschef i bataljonsstab. FRO ansvarar för 564 befattningar i Hemvärnets bataljoner och fyller på med 60 om året eftersom folk slutar eller går i pension.

– Internt har vi ett högre mål, två signalister per bataljon varje år, säger generalsekreteraren Kent Ahlqvist.

Det blir 80 nya signalister varje år.

HOPPFREKVENNS

I slutet på 80-talet släpade jägarplutoner runt på radio 146 med blytunga accar och batterier. Hur är det i dag?

– Vi har radio 180 som med hoppfrekvens ger ett visst skydd för trafiken. Men Hemvärnet har även ny materiel som ska hanteras. Ett exempel är stabsstödsystemet IS HV.

CIVILA UPPDRAG

FRO har även civila uppdrag. För Svenska Kraftnät utbildar FRO systemoperatörer till Molos, mobilt

BYGGER MILITÄRT OCH CIVILT

INSATSINGENJÖRERNA ÄR EN frivillig försvarsorganisation med 400 medlemmar. De hette tidigare Flygfältsingenjörerna och hade egna Flygfältsarbetskompanier på samtliga krigsflygbaser i Sverige.

När Försvarsmakten lade ner alla krigsflygbaser ändrade organisationen sitt namn till Insatsingenjörerna för att inte bara förknippas med Flygvapnet eftersom medlemmarnas kompetens är mycket bred.

BYGG OCH ANLÄGGNING

Medlemmarna är ingenjörsutbildade och har sin dagliga sysselsättning inom bygg- och anläggningsbranschen. De jobbar med arkitektur, projektering, konstruktion, ledning och logistik för att nämna några områden. Insatsingenjörerna bemannar befattningar i Hemvärnets bataljonsstaber och i flottiljledningarna inom Flygvapnet.

Stefan Magnusson har varit ordförande för Insatsingenjörerna i 20 år. Efter 2017 är han adjungerad styrelseledamot med ansvar för den civila verksamheten. Som alla medlemmar har han jobbat inom bygg- och anläggningsbranschen.

– Den första flygfältsingenjörsföreningen bildades 1960, som efter sex år blev tre föreningar som täckte hela Sveriges yta. Behovet av Flygfältsingenjörer diskuterades redan på 50-talet då man inom Flygvapnet insåg att det behövdes specialister som kunde ta ansvaret för planerings-, bygg- och underhållsverksamheten på flygbaserna, säger han.

OLIKA UTBILDNINGAR

Insatsingenjörerna har ett antal specialistutbildningar som ska ge medlemmarna den militära kompetens de behöver för att gå ut i både militära och civila försvarsuppdrag.

Det är inom områdena fältarbeten, personlig färdighet, skyddsteknik, flygbas- och stabstjänst samt flygfältsreparationer.

Fältarbetskursen omfattar fältarbeten för skydd, rörlighet och överlevnad, praktik med minor, lätta befästningar, broar och sprängning med mera. Skyddsteknikutbildningen innefattar fysik/beräkningar kring vapenverkan, metoder för skydd och fortifikatoriska byggnader. Kursen flygfältsreparationer som är under utveckling kommer att omfatta metoder för att laga start- och landningsbanor. Utbildningarna sker med stöd av Försvarsmakten, bl a från Luftstrids-skolan, Hemvärnets Stridsskola och P7.

Efter genomförda utbildningar och med rätt civil kompetens för uppgiften kan medlemmarna placeras

på olika befattningar inom Försvarsmakten eller det civila försvaret.

CAMP NOBEL

Internationellt har Insatsingenjörerna med sina expertkunskaper bland annat gjort förprojekteringen av Försvarsmaktens Camp Nobel i Mali.

– Projektering av en camp är den viktigaste fasen innan byggandet startar. Då ska all infrastruktur, vägar, vatten, avlopp, el och IT dimensioneras och byggnader planeras så att campen kan klara olika påfrestningar samt växa eller krympa utan omfattande ombyggnationer, säger Stefan Magnusson.

Ett antal av Insatsingenjörernas medlemmar har haft befattningen som fortifikationsofficer i den svenska kontingenten i både Mali och Afghanistan.

Glenn Johansson är medlem sedan två år. Han är maskiningenjör och jobbar som konsult med managementfrågor inom bygg och anläggning. Vad vill du bidra med?

Bygge av en sk Hesco bastion, ett skydd som används runt militära camper, men också för att förebygga översvämningar.

Foto: Insatsingenjörerna

– Min styrka är att jag kan samordna, leda och organisera verksamheter när något större händer, säger Glenn Johansson.

Insatsingenjörernas medlemmar har varit ute på uppdrag åt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap vid flera katastrofer över hela världen.

TEXT: PER LUNQE

FÖR ETT STARKARE FÖRSVAR

Den 14 maj 2019 överlämnade Försvarsberedningen sin slutrapport
Värnkraft – inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det
militära försvaret 2021–2025.

Armén föreslås bli utökad till tre brigader. Foto: Jimmy Croona / Försvarsmakten

BUDSKAPET I DEN SÄKERHETSPOLITISKA analysen är att omvärldsläget har försämrats till följd av Rysslands men också Kinas agerande. Konsekvensen blir att länderna i Europa behöver satsa mer på sin säkerhet.

Beredningen förutsätter fortsatt militär alliansfrihet. Militärt samarbete ska dock utvecklas med Finland, men också med Norge och Danmark.

Beredningen konstaterar att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas och att militära maktmedel eller hot om sådana kan användas mot oss. Totalförsvaret, civilt och militärt, ska utformas och dimensioneras för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige inklusive krigshandlingar på svenskt territorium.

KRIGSORGANISATIONEN

Beredningens förslag innebär ökad försvarsförmåga. Tveksamt är om denna motsvarar behoven, givet framförallt den ryska militära upprustningen. Förslagen utgör dock en bas för ytterligare satsningar.

Armén föreslås innehålla tre mekaniserade brigader, en reducerad brigad samt en förstärkt mekaniserad bataljon på Gotland Därutöver en divisionsledning för ledning av flera brigaders strid. Det tillförs även jägar-, underrättelse-, säkerhets-, artilleri-, ingenjör-, logistik och luftvärnsförband. Fyra skyttebataljoner föreslås utbildas vid två nya regementen, Arméns Jägarbataljon återfår regementsstatus och hemvärnet utvecklas, inte minst materiellt, vilket innebär förmåga att lösa uppgifter som territoriella skyttebataljoner. Härutöver föreslås organiserandet av lokalförsvarsförband som till-

sammans med hemvärnet möjliggör bättre bevakning, skydd och strid över ytan.

Marinen tillförs en ytterligare ubåt, korvetterna ges robotluftvärn och nya sjömålsrobotar. Två nya ytstridsfartyg anskaffas och ersätter de två äldsta korvetterna i Gävleklassen. En amfibiebataljon sätts upp på Västkusten som får ett amfibieregemente i Göteborg. Satsningarnas konsekvens är en fortsatt liten marin förmåga för skyddet av sjöförbindelserna och sjöfartskontroll. Behovet av nya korvetter finns i närtid. Om vi ska kunna operera med sjöstridskrafter både i Östersjön som i Västerhavet krävs fler fartyg.

För Flygvapnet vidmakthålls sex stridsflygdivisioner. JAS 39 C/D behålls parallellt med att JAS 39 E blir operativ. Ytterligare en stridsledningsbataljon organiseras och basorganisationen utökas för att medge ökad spridning och skydd. Nya sensorer, ytterligare jaktrobotar samt robotar för att bekämpa markmål på långa avstånd anskaffas. Luftstridsskolan omorganiseras till Upplands flygflottilj (F16). C-130 Hercules vidmakthålls för att ersättas först i slutet av 2020-talet. Satsningsområden som sammantaget syftar till överlevnad och uthållighet vid ett angrepp.

PERSONAL

Antalet befattningar i krigsorganisationen föreslås öka till ca 90 000, inklusive Hemvärn och civilanställda, från dagens ca 60 000. Det kräver att cirka 8 000 värnpliktiga grundutbildas årligen från 2024. Således en fördubbling jämfört med idag som förbättrar förutsätt-

ningarna för att rekrytera till anställning i Försvarsmakten.

Officerarsbristen har lett till att beredningen skissar på en modell där officersutbildningen ska inledas med att alla blivande officerare, aktiva som reserv, ska genomföra en fullständig värnpliktsutbildning som efterföljs av en befälskurs på cirka ett år inriktad mot uppgiften att leda lägre förband i strid. Detta möjliggör krigsplacering på lägre nivåer, där bristen är som störst, två år efter påbörjad militär utbildning, istället för dagens fyra, när det gäller aktiva officerare.

AMBITIONER

Beredningen anger att Sverige i väntan på stöd måste kunna klara svåra störningar och försvara sig på egen hand. Det militära och det civila försvaret ska planera för att under minst tre månader klara en säkerhetspolitisk kris i Europa och i vårt närområde som innebär svåra störningar i samhället. Planeringen ska utgå från att Sverige är i krig under del av denna period. Detta utgör tydliga planeringsramar för såväl Försvarsmakten som civila myndigheter.

Den säkerhetspolitiska doktrinen från försvarsbeslutet 2015, där vi solidariskt ska stödja länder inom EU och våra nordiska grannländer i en framtida konflikt, liksom att vi förutsätter att de gör samma sak om vi blir angripna, ligger fast. Beredningen lyfter därför fram kravet på att våra förband kan operera tillsammans med andra länders stridskrafter.

Beredningen tar även upp att en konflikt kan bli långvarig innan den eskalerar till ett krig. Påverkansoperationer, cyberattacker, avspärning, sabotage m m pågår delvis redan idag och kommer med säkerhet att accentueras innan konflikten övergår till militära strids handlingar. I ett sådant läge, mellan krig och fred, konstateras att Försvarsmaktens förmåga måste stärkas. När väl ett militärt angrepp kommer sker det sannolikt överraskande och i värsta fall innan vi vidtagit beredskapshöjande åtgärder. När väl konflikten är ett faktum, oavsett om det är i ett gråzonsläge eller utgörs av ett väpnat angrepp måste vårt land i huvudsak kunna klara sig på egen hand under lång tid.

BEREDSKAP

Större grundorganisation föreslås med bl a artilleri i Kristinehamn/Villingsberg. Dock kvarstår problemet att på kort tid mobilisera och samla arméns brigader. Också om delar är stående förband kan stridsuppgifter i brigad sannolikt lösas först efter en vecka.

Differentierad beredskap föreslås för vissa förband. För att ha en omedelbart gripbar styrka föreslår beredningen att stående arméförband ska bilda en tillfällig stridsgrupp med hög beredskap. Ett förband som är stående, men sannolikt inte samgrupperat eller samövat.

OSÄKERHETER

Försvarsberedningens förslag innebär att anslagen för det militära försvaret årligen uppgår till totalt 84 miljarder kronor från och med 2025. Efterföljande politiskt spel innebar att partierna i den före detta Alliansen lämnade beredningen eftersom Socialdemokraterna vägrade binda sig vid finansieringen. Signaleffekten av detta internationellt liksom inåt mot svenska folket

skapar frågetecken om hur seriöst vi tar säkerhetsfrågorna. Positivt är därför den uppgörelse som beslutats om försvarsekonomin, vilket innebär en höjning med 5 miljarder kronor om året 2022-2025.

TEXT: TOMMY JEPPSSON

Marinen blir fortsatt alltför liten kopplat till uppgifterna.
Foto: Mats Nyström / Försvarsmakten

En bättre balans föreslås mellan Flygvapnets olika system.
Foto: Louise Levin / Försvarsmakten

FAKTA: FÖRSVARSBEREDNINGEN

Försvarsberedningen är ett forum där Sveriges regering och de politiska partierna i riksdagen kan samråda inom Sveriges säkerhets- och försvarspolitik. Syftet är att nå en bred enighet om hur Sveriges säkerhets- och försvarspolitik ska utformas.

Försvarsberedningen består av ledamöter från de åtta riksdagspartierna, sakkunniga och experter samt ett sekretariat.

KERSTIN ORDNAR DET MESTA

Profilen i det här numret av Försvarsutbildaren heter Kerstin Melander. Hon har fått Försvarsutbildarnas silvermedalj och hon har tjänat frivilligheten under lång tid.

Kerstin tar igen sig mellan frivilliguppdragen. Foto: Privat

VI RINGDE UPP KERSTIN och hon svarar från Härnön utanför Härnösand. Vad gör du nu?

– Jag är förbundssekreterare, säger hon.

Kerstin är alltså förbundssekreterare i Väster-norrlandsförbundet. Det betyder att hålla koll på förbundets 800 medlemmar i sex föreningar inklusive Försvarskvinnor i Väster-norrland. Men vägen dit tog tid. Under 44 år var Kerstin anställd av Försvarsmakten i Härnösand. Hon var bland annat utbildningsintendent och från 2013 HR-handläggare i Hemvärnet.

TESTADE PRIO

Kerstin Melander tecknade avtal och skötte ekonomin, såg till att utbetalningar gjordes. Hon hjälpte till att införa PRIO, ett administrativt och datorstött verktyg inom Försvarsmakten som blev operativt 2012. När det var igång, var det heller inga problem för henne att knappa in ersättningar och materielbeställningar.

Men innan dess, 2005, fick hon sin silvermedalj från Försvarsutbildarna. Vad tycker du om frivillighet, om frivilliga försvarsorganisationer?

– Jag gillar engagemanget, alla som är med.

Just att frivilliga gör saker ideellt, det tilltalar Kerstin Melander. Utan tanke på att befordras i karriären?

– Det är klart att om man är med i Hemvärnet vill man kanske ha en högre grad, men det här är annorlunda. Det är ett kall.

ATT HJÄLPA ÄR VIKTIGT

Känner du många i Försvarsutbildarna?

– Ja. Jag känner många, också i andra frivilliga försvarsorganisationer, säger Kerstin Melander.

Det ringde en kille dagen före vår intervju.

– Han ringde och han ville ha hjälp.

Killen hade gjort värnplikt och tyckte att han skulle passa in i Hemvärnets bataljonsstab i Väster-norrland.

– Jag hjälpte honom med en utbildningsplan.

Frivilliga i Härnösand, i Väster-norrland kommer till Kerstin Melander när de behöver hjälp. De känner henne efter alla år som hon har varit med.

KERSTIN ÄR OCKSÅ ADJUTANT

Kerstin Melander jobbar också som adjutant vid Försvarsutbildarnas kurser, Military Weekend och Military Camp. Adjutanten är den som håller ordning på ekonomin under en kurs. Som utbildningsintendent var Kerstin Melander adjutant på flera kurser.

– Allt ska finnas; materiel, mat och logi, säger hon.

Ersättningar, reseutlägg ska betalas. Adjutanten tar fram underlag för utbetalningarna. Och hemma, har du dina uppgifter i pärmar?

– Det mesta har jag i datorn. Men det är klart att jag har pärmar och broschyrer.

Kerstin Melander har haft sitt uppdrag som förbundssekreterare i ett år. Hon är glad att den förre sparade i datorn.

– Det gjorde det lättare för mig att komma igång.

Kerstin Melanders uppgift är också att rekrytera mot avtalsbefattningar i Hemvärnet. Vilka?

– Sjukvårdare och kockar, säger Kerstin Melander.

En stor del av tiden använder Kerstin Melander till styrelsearbete och hon planerar konferenser. I höst blir det en med tema styrelsearbete.

TEXT: PER LUNQE

KOMBATTANTKURS

Amiralitetsförsamlingen har sedan 1681 varit en del av flottans verksamhet i Karlskrona. För en präst utan sjöben och militär erfarenhet är det bra att det finns en kombattantkurs.

UTBILDNINGEN STOD Försvarsutbildarna för. Anders Fastesson var kurschef, Tarkan Haskan och Nalle Johansson några av instruktörerna.

PRYLAR I MÄNGD

Vi fick en mjukstart. Kursen började med att gå igenom den gröna uniformen. Vi lärde oss att det vi har på huvudet inte heter keps utan fältmössa och att den inte får bäras inomhus. Vi gick igenom packlistan med allt från vinterkläder till stormkök och stridväst. Två fullpackade bagar och en stor rygsäck och då hade vi ändå inte fått ut allt!

EXCERCIS, VÄRDEGRUND OCH FOLKRÄTT

Kursen fortsatte med att vi fick öva på att marschera, vända och göra halt. Vi fick lära oss alla knep för att kunna stå i två spikraka led. Kanske låter det enkelt, men att vända 180 grader på order är en konst. Det blir ofta åt fel håll eller en skridskopiruet innan det rätta fotarbetet sitter.

Vi pratade värdegrund och folkrätt, alltså hur militärer får och ska uppträda i krig. Vem som får och vem som inte får beskyttas. Det finns lagar om hur krigsfångar ska hanteras. Således strikta lagar även i krig. Här finns skäl för oss präster att lyssna noggrant eftersom vi är icke-kombattanter och därmed omfattas av särskilt skydd och särskilda skyldigheter enligt folkrätten.

SJUKVÅRD OCH TÅRGAS

Vi fick också en grundläggande sjukvårdsutbildning, bl a hur man sätter tourniquet, ett mycket effektivt förband med en åtsnörningspinne som snabbt stoppar en blödning.

Häftigast var att testa tårgas med skyddsmask. Åtta och åtta gick vi med en handledare in i ett gasfyllt rum, täckta med regnkläder, handskar och skyddsmask så

att ingen gas skulle läcka in. Säkerhetsföreskrifterna var noggranna men trots detta började det sticka i huden efter en stund inne i rummet.

Av den övningen upplevde jag att jag växte mentalt. Att andas i en mask är inte naturligt och känns ovant och jobbigt. Liksom att stå emot impulsen att springa ut eller lyfta på masken för att klia sig, när det börjat sticka i huden och i halsen. Även innan vi gick in i rummet tror jag att många av oss kände ett obehag för hur vi skulle reagera. Våra mentala spärrar utmanades.

Tårgasövningen avslutades med en marsch på 8 km med packning i starkt solsken. Trots mycket kläder, dubbla strumpor i kängorna och packning upplevde jag uniformen som ett bra plagg för att hålla ute värmen.

LYDA ORDER OCH KAMRATSKAP

Den största utmaningen för min del under kursen var att lyda order. Att inte få bestämma när jag skulle gå på toaletten, eller vänta på att få tillåtelse att ta av mig en tröja. Saker jag gör utan att reflektera i vanliga fall.

Bäst med kursen var att få träffa nya härliga människor och den goda sammanhållningen. Kombattantkursen är en grundläggande militär utbildning, men mycket av det vi gjorde kändes matnyttigt, något som gemene man skulle ha nytta av.

SYFTE

Den som genomfört en kombattantutbildning kan bli krigsplacerad. I min roll som präst gav utbildningen förståelse för krigsbandens uppgift. Flera av de militära övningarna gav insikt i hur jag kan hantera pressande situationer bättre.

TEXT: CHARLOTTE RÖNNBÄCK,
Amiralitetspredikant, Kungliga
Karlskrona Amiralitetsförsamling

Texten, i något annan lydelse, har publicerats i Amiralitetsförsamlingens församlingsblad.

Stora bilden: Lunchuppehåll under en kombattantutbildning.
Foto: Christer Nilsson
Lilla bilden: Charlotte Rönnbäck.
Foto: Caroline Lorentzon Nilsson

David Bergman. Foto: Torbjörn Gustafsson / Försvarsmakten

KRÖNIKAN

FÖREDÖMETS MAKT

DET VAR EN STEKANDE varm sommardag när en smal, finnog yngling med tandställning nervöst stod framför kasernvakten. Broschyren om Praktikantläger för armén hade sett intressant ut. Varför inte ge det en chans? När antagningsbeskedet kom började nervositeten. När jag väl stod framför kaserngrinden skakade det i knäna och osäkerheten vad jag gett mig in på var stor.

Vart den här historien leder har ni sannolikt redan räknat ut. Av de många ungdomar som stod utanför kasernvakten den dagen återfinns flera idag som flygförare, underrättelseanalytiker till specialförbandsoperatörer m fl försvarsmaktsrelaterade. Av de många ungdomar som i år spenderat tid hos Försvarsmakten, Hemvärnet eller någon av de frivilliga försvarsorganisationerna finns många som kommer att vara våra kollegor inom en snar framtid.

Ungdomsverksamheten kan vara ett försteg och verklighetskontroll för de som redan har ett intresse. Men det kan också vara ett sätt att fånga upp de som aldrig tidigare övervägt yrket. Även om individer kommer fram till att yrket inte är något för dem och låter upplevelsen vara deras enda så lämnar de sannolikt med en positiv upplevelse och som goda ambassadörer. De positiva effekterna av ungdomsverksamheten går inte att nog understryka.

Men ungdomsverksamheten belyser också vikten av föredörets makt för oss som redan är aktiva. Utomstående kan svårligen lockas till yrket av de djupare aspekter de ännu inte upplevt. Vad som däremot fått

många att stanna kvar är sannolikt de förebilder som de sett upp till, idealiserat och strävat att efterlikna.

Så här i efterhand inser jag att fänriken som jobbade de sommarveckorna jag deltog i praktikantlägret förmodligen förlorat lottdragningen på befälsrummet. Men om han upplevde missnöje med uppgiften var det inget som märktes utåt. Snarare var den bestående minnesbilden professionella människor som rakt igenom strävade att göra det där lilla extra. Ett livsbestående minne var den morgonen då en för mig okänd officer, längre, starkare och med skarpare blick än de jag tidigare mött, stannade för att hjälpa mig att tillpassa ryggsäcken och sen gav mig tips till orienteringen. Vad tre stjärnor och en krona på gradbeteckningen eller vad "RegC" betydde hade jag ännu inte lärt mig. Det var vänligheten och utstrålningen av kompetens som imponerade. Hjälpen gjorde även att jag vann orienteringsmomentet. Vi kan ibland göra gott i att påminna oss om föredörets makt och reflektera över hur mycket ett intryck kan göra.

För alla som redan är inne inom någon del av organisationen: Våga vara goda föredömen och hjälp de som ser helt vilsna ut i uniformen. Lägg några extra minuter med dem, inte för att berätta ert eget CV utan för att hjälpa dem med vad de än behöver hjälp med för stunden. För alla som precis tagit era första steg in i äventyret: Välkommen, det blir bara bättre med tiden.

TEXT: DAVID BERGMAN,
Major och Försvarsmaktsdoktorand

Krishanteringen fungerade under Ljusdalsbränderna

KRISHANTERINGEN UNDER skogsbränderna i Ljusdal sommaren 2018 fungerade väl. Det visar Förvarshögskolans utvärdering av Länsstyrelsens i Gävleborgs arbete.

– Mycket i krishanteringen fungerade bra. Särskilt väl fungerande var TiB-funktionen, tjänsteman i beredskap, och länsstyrelsens förmåga att snabbt skapa en ledningsfunktion, säger Viktoria Asp, analytiker vid Förvarshögskolan och ansvarig för utvärderingen, på Förvarshögskolans webbplats.

Utvärderingen pekar dock på att vissa delar i krishanteringen inte fungerade optimalt.

– När länsstyrelsen tar över den kommunala räddningstjänsten uppstår utmaningen att kombinera ansvaret för räddningstjänsten med att sköta det ordinarie geografiska områdesansvaret. Områdesansvaret innebär att länsstyrelsen ska fungera

som sammanhållande funktion för krishantering inom länet.

– En annan utmaning var den interna informations-samordningen inom staben som bestod av nästan 90 personer. Svårigheterna är inget som är unikt för denna händelse utan brukar vara återkommande vid kriser, säger Viktoria Asp.

Förvarshögskolans Centrum för totalförvar och samhällets säkerhet har på uppdrag av Länsstyrelsen i Gävleborgs län utvärderat hanteringen av skogsbränderna i Ljusdal 2018. Utvärderingen bedömer i vilken utsträckning länsstyrelsen har arbetat enligt författningarna och riktlinjerna som finns kopplat till dess ansvarsområde under och efter olyckor och kriser.

Utvärderingen gör flera jämförelser med skogsbranden i Västmanland 2014, som också utvärderades av För-

svarshögskolan. Innehållsmässigt består rapporten av tre delar: en beskrivning av händelseförloppet utifrån särskilt relevanta teman, en diskussion om vilka lärdomar som kan dras utifrån hanteringen och en utvärdering av Länsstyrelsens i Gävleborgs

läns arbete utifrån dess ansvar och uppdrag.

FHS ger också beröm för Länsstyrelsens efterarbete med att stötta de drabbade och den flexibilitet och produktivitet man arbetade med direkt från början.

Samarbetet mellan räddningstjänst och Förvarsmakten löpte väl i Ljusdal 2018. Också Länsstyrelsen gjorde bra ifrån sig. Det visar en rapport från FHS. Foto: Marcus Åhlén / Combat Camera / Förvarsmakten

Förvarsmakten vill vara med i Persiska viken

SVERIGES FÖRVAR skulle kunna delta i en internationell insats i Persiska viken, menar Förvarsmaktens överbefälhavare Micael Bydén. Två av de stridsfartyg som tidigare deltagit i liknande insatser finns i Karlskrona.

De fem korvetterna av Visby-klassen byggdes på Kockums-varvet i Karlskrona mellan åren 2000 och 2009. Två av fartygen, HMS Nyköping och HMS Karlstad, ingår i den brittiskleda snabbinsatsstyrkan Joint Expeditionary Force, JEF. Fartygen har deltagit i flera övningar.

HMS Nyköping och HMS Karlstad kan bli aktuella vid en eventuell insats i Hormuzundet.

Förvarsmakten har utrett förutsättningar för ett eventuellt deltagande om Sverige skulle få frågan.

– Vi har sett över vad vi har för någonting och det presenterar vi för den politiska ledningen, för att man ska kunna fatta beslut,

säger överbefälhavaren Micael Bydén, till Sveriges Television Blekinge.

Jessica Sundin är luftförvarsbefäl på HMS Nyköping. Hon menar att besättningen alltid är beredd att ställa upp.

– Det är en del av yrket. Man är ständigt beredd på att möta alla utmaningar, säger hon.

För att testa vapensystemen gav sig HMS Nyköping och HMS Karlstad ut på en övningsinsats i Östersjön.

Syftet med övningen var att testa manöver och navigering samt sjöövervakning. Det genomfördes en avancerad luftvärnsövning med så kallad tvåmålsskjutning, då ett flygplan flög över skeppen med två objekt efter sig som fartygen siktade på. Dessutom en övning där HMS Karlstad skulle skjuta ner en drönare.

Kommer svenska örlogsfartyg att kasta loss för Persiska viken? Foto: Michaela Linge / Förvarsmakten

Fast luftvärn på Gotland

DEN 1 JULI fick stridsgruppen på Gotland förstärkt luftvärns-skydd i form av luftvärns-system 23. Systemet tillför därmed också en ökad regional luftförvarsförmåga. Beslutet togs av ÖB personligen och är en viktig del i Förvarsmaktens fortsatta tillväxt.

– Gotland är ett militärstrategiskt viktigt område. Genom sin geografiska placering medför ön väsentliga militära fördelar avseende skydd och kontroll av sjöfart, luftkontroll över Östersjön och möjlighet att basera militära förband och förmågor. En bibehållen och stabil säkerhetssituation på och runt Gotland är viktigt för alla länder i Östersjö-regionen, säger ÖB

Micael Bydén, på Förvarsmaktens webbplats.

Luftvärnssystem 23 är ett markbaserat luftvärnssystem med medellång räckvidd. Sedan tidigare har stridsgruppen på P 18 tilldelats två plutoner med fyra luftvärns-kanonvagnar 90 vardera. Det nya systemet ökar räckvidden betydligt i jämförelse med det som förbandet har i dag.

Dagens system är svenskt och konstruerat av Saab och består av en spaningsradar, PS 90, samt en eller flera eld-enheter. Den effektiva räckvidden på roboten uppgår till cirka 15-20 kilometer. Systemet kan ha två robotar i luften samtidigt och varje robot kan nå en hastighet på över 3 mach.

– Arbetet med att ta fram systemet har skett i nära sam-

Luftvärnskanonvagnar finns sedan tidigare på Gotland. Foto: Jesper Sundström / Förvarsmakten

verkan med svensk industri och FMV, vilket visar på ett nationellt ansvarstagande för försvaret av Sverige. Åtgärderna är en snabb lösning för att "här och nu" kunna möta en ökad hotbild. Det ersätter dock inte behovet av framtida nya luftvärnssystem, utan fyller ett initialt behov av luftvärnsförmåga, säger ÖB Micael Bydén.

Totalförvarsövning 2020

ÄVEN OM SVERIGE är trygare än många andra länder, finns det alltför komplexa hot mot vår säkerhet och självständighet. Fred och frihet är värden som vi måste skydda och stärka varje dag.

Myndigheter, regioner och kommuner, företag och organisationer ansvarar för att samhället ska fungera. Ansvar för vårt lands säkerhet och trygghet är gemensamt för alla oss som bor här. Det skriver MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap på sin webbplats.

MSB och Försvarsmakten har regeringens uppdrag att genomföra en totalförvarsövning under 2020, TFÖ 2020. Övningen ska bidra till att öka Sveriges motståndskraft och genomförs i en fiktiv situation där regeringen beslutat om höjd beredskap, totalförsvaret mobiliserats och Sverige utsätts för väpnat angrepp.

I totalförvarsövningen kommer vi bland annat att öva och testa beslutskedjor på alla nivåer och hur samhällsaktörer ska samverka med varandra, för att samhällskritiska funktioner ska kunna fortsätta att fungera och Sverige stå emot ett väpnat angrepp. Vi prövar hur samhället ska prioritera resurser och fördela viktiga förnödenheter.

Övningen består av fyra aktiviteter som vi tillsammans planerar, genomför och utvärderar. I arbetet utvecklar vi central, regional och lokal samverkan. Det militära och

civila försvaret är beroende av varandra och behövs i det totala försvaret av Sverige.

Totalförsvaret omfattar det civila och militära försvaret tillsammans och gäller all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig.

Sveriges totalförsvaret ska skydda och försvara landet, människors liv och hälsa, samhällets funktioner likaväl som de grundläggande värdena demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter. Ett väl fungerande och välkänt totalförsvaret ska avhålla andra från att vilja angripa eller utöva påtryckningar mot Sverige.

Genom att förbereda oss skapar vi ett mer motståndskraftigt samhälle. Vi har alla en uppgift om Sverige hotas. I Sverige gäller totalförvarspåbjudenhet. Det innebär att alla som bor här och är mellan 16 och 70 år kan kallas in för att hjälpa till på olika sätt vid krigsfara och krig. Alla har en skyldighet att bidra och alla behövs.

Det finns tre typer av totalförvarspåbjudenhet: värnplikt i Försvarsmakten, civilplikt inom verksamheter som regeringen beslutar om och allmän tjänstplikt som innebär att man tjänstgör inom verksamheter som måste fungera även vid krigsfara och krig. Det betyder att du fortsätter på ditt vanliga jobb, arbetar inom en frivilligorganisation eller får i uppgift av Arbetsförmedlingen att utföra arbete som är särskilt viktigt för totalförsvaret.

Examen för 29 specialistofficerare

29 STUDERANDE på den Högre specialistofficersutbildningen vid Militärhögskolan Halmstad (MHS H) har tagit examen under högtidliga och festliga former. De nyblivna förvaltare tillhör en relativt ny, viktig och växande skara som är en betydelsefull del av Försvarsmaktens befälssystem. Den högre specialistofficersutbildningen har bara funnits i fyra år och är den högsta utbildningen för specialistofficerare.

– Det har varit ett väldigt roligt och utvecklande utbildningsår, säger Isabell Frimodig, förvaltare vid Norrbottens flygflottilj, F 21, på Försvarsmaktens webbplats.

Utbildningen genomförs med ett inledande gemensamt

skede på Militärhögskolan Halmstad (MHS H) med ämnen som ledarskap, krigsvetenskap, taktik och totalförvarskunskap. Sedan följer ett fördjupande försvargrensskede vid respektive stridskola och avslutas med ett syntesskede för alla i MHS H regi, ett skede som i år bland annat inkluderade en veckas fältövning på Gotland med fokus på gemensamma operationer och Totalförsvaret.

– Den stora belöningen är att kunna lära av mina kurskamrater som representerar 27 andra kompetensområden, säger Erik Springer Engdahl, förvaltare vid Totalförsvarets skyddscentrum.

Nu har 29 förvaltare tagit sin examen vid Militärhögskolan Halmstad. Foto: Marcus Carlsson / Försvarsmakten

Säpo vill utreda möjlighet att kriminalisera terrorpropaganda

SÄKERHETSPOLISEN VILL att regeringen tillsätter en utredning för att se över möjligheten att göra det straffbart att inneha och se på terrorpropaganda, som till exempel avrättningsfilmer och grova våldsskildringar.

Vid i princip varje tillslag som Säkerhetspolisen gör för att motverka terrorism påträffas filmer och bilder som skildrar avrättningar eller annat grovt våld mot levande eller döda människor. Syftet med terrorpropagandan är att rekrytera och radikalisera, samt skrämja omvärlden. Det skriver Securityuser.com.

Säkerhetspolisen bedömer att terrorpropaganda har stor

betydelse när det gäller att radikalisera nya anhängare samt inspirera. väcka och förstärka viljan att begå våldsdåd. Därför har Säkerhetspolisen skickat en hemställan till regeringen om att tillsätta en utredning om möjligheten att kriminalisera innehav och betraktande av terrorpropaganda.

"Genom att kriminalisera innehav och betraktande av terrorpropaganda skulle enskilda individer kunna lagföras. En kriminalisering skulle också ha en dämpande effekt på radikaliseringen och på sikt bidra till att minska tillväxten i extremistmiljöerna", skriver Säkerhetspolisen i ett pressmeddelande.

Totalförsvaret 2018. För 2020 laddar Försvarsmakten med en stor totalförvarsövning. Foto: Bezav Mahmod / Försvarsmakten

MSB: Nyanserad bild av brandman

MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, har utvärderat den inriktning myndigheten tagit fram för jämställdhet och mångfald i det kommunala säkerhetsarbetet 2015-2018. Den visar bland annat att förståelsen för vikten av jämställdhet och mångfald har ökat inom räddningstjänsten. Det skriver MSB på sin webbplats.

Utvärderingen har gjorts utifrån intervjuer med kommunala räddningstjänster, politiker som är eller varit verksamma inom det kommunala säkerhetsarbetet, räddningstjänster som varit värddar för Nätverket jämställd räddningstjänst (NJR), jämte övriga nätverk som arbetar med frågor som rör jämställdhet och mångfald. Därutöver har gruppintervjuer genomförts med lärare och studerande på MSB:s skolor i

Revinge och Sandö.

MSB är fortsatt en viktig aktör i arbetet för att öka jämställdhet och mångfald inom räddningstjänsten, men arbetet bör inte bedrivas enbart av handläggare inom myndigheten. En rekommendation i utvärderingen är att även MSB:s chefer och generaldirektör behöver driva frågan.

Utvärderingen uppmanar MSB att överväga om eller i vilken omfattning myndigheten ska samarbeta med, eller lyfta fram, räddningstjänster som inte har ett aktivt jämställdhets- och mångfaldsarbete.

Bilden av vem som kan vara brandman har nyanserats till viss del som en effekt av MSB:s och kommunernas gemensamma arbete. Utvärderingen rekommenderar att MSB tillsammans med kommuner och räddningstjänster fortsätter att aktivt arbeta för att fortsätta att nyansera bilden av vem som kan vara eller bli brandman.

– Det är viktigt att MSB fortsätter arbetet. Som det ser ut nu kommer vi inte nå jämställdhet inom räddningstjänsten inom oss utvärderares livstid, säger Mona Pütsep, på enheten för forskning och utvärdering vid MSB, på myndighetens webbplats.

Klassisk brandman. Nu strävar MSB efter jämställdhet och mångfald. Foto: Astrid Amtén / Försvarmakten

Uniform på jobbet-dagen

RIKSHEMVÄRNSCHEFEN, generalmajor Stefan Sandborg har besökt Infra Group under Hemvärnets kampanj Uniform på jobbet-dagen. För Infra Group passar det bra.

Infra Group är en teknik- och installationskoncern som vänder sig till både offentlig och privat sektor där både privatpersoner, företag och myndigheter är målgrupper. Deras produkter och installations-tjänster finns inom el, tele, data, radio, video, automation och integrerade säkerhetssystem. Det skriver koncernen i ett pressmeddelande.

Som samarbetspartner till Försvarmakten har Infra Group Nordic i samtliga verksamheter en önskan om militär bakgrund hos de individer som företaget rekryterar till sin verksamhet då brukarperspektivet är en viktig faktor när företaget anställer ny personal till verksamheten.

I företagets verksamhetsmission finns även skrivet:

”Vi ger även Försvarmaktsanställda och svenska veteraner en möjlighet att bygga en ny karriär efter att ha fullgjort sin militära tjänst samtidigt som de har kvar ett engagemang inom Försvarmakten”.

Uniform, inte bara på jobbet. Foto: Jimmy Croona / Försvarmakten

– Jag tycker många i vårt samhälle tar både Hemvärnet och övriga Försvarmakten för givet och tänker inte på vilka insatser de gör för oss övriga medborgare. De hjälper exempelvis till vid skogsbränder, översvämningar och eftersök av försvunna personer, säger Infra Groups vd Andreas Wiman i pressmeddelandet.

Åtal för kartläggning av militäranläggningar

EN PERSON HAR åtalats för misstänkt inhämtning och spridning av information om militära anläggningar.

En 41-årig man från Göteborg misstänks ha bedrivit en omfattande och systematisk kartläggning av militära anläggningar, skyddsobjekt, med olika funktioner

inom Försvarmakten och totalförsvaret. Totalt rör det sig om 36 skyddsobjekt på olika platser i landet. Samtliga har varit belagda med foto- och tillträdesförbud. Åtalet rör grov obehörig befattning med hemlig uppgift av stor betydelse för Sveriges säkerhet, skriver Försvarmakten på sin webbplats.

– Militära anläggningar är en viktig del av Sveriges försvar och har fått en ökad betydelse i och med den pågående förstärkningen av totalförsvaret. Att ägna sig åt att kartlägga dem är ett mycket allvarligt brott som Försvarmakten tar på största allvar, säger Mats Ström, Försvarmaktens

kommunikationsdirektör, på myndighetens webbplats

41-åringen misstänks för innehav och anskaffning av hemliga uppgifter. Dessutom misstänks han för att ha spridit en del av informationen till en annan person.

Säkerhetsföretagen presenterar en väg mot ett tryggare Sverige

DET VAR EN ENGAGERAD diskussion och debatt när arbetsgivarorganisationen Säkerhetsföretagens bok ”Vägen till ett tryggare Sverige” presenterades. Syftet med boken är att bredda den idépolitiska debatten med en faktabaserad och intellektuell studie kring trygghetsfrågorna. Det skriver nättidningen Securityuser.com.

Medverkade gjorde bland annat bokens författare Nima

Sanandaji och Li Jansson samt Säkerhetsföretagens vd Mattias Dahl. Till detta tillkom en panel bestående av opinionsbildare och ledarskribenter, ledda av moderatorn Lennart Alexandrie, publisher på säkerhetsförlaget AR Media International som utger och driver publikationerna Securityuser.com, Detektor och Tryggare Samhälle.

– Boken är framförallt lösningsorienterad. Krafttag

krävs om vi ska kunna bekämpa den ökade brottsligheten i samhället, säger Li Jansson, som är vice VD på Säkerhetsföretagen, till Securityuser.com.

Jansson framhöll att säkerhetsföretagen behöver ges möjlighet att i högre utsträckning kunna agera uppsökande, till exempel genom social dialog, för att redan på ett tidigt stadium kunna förebygga att brott inte begås.

Efter bokpresentation blev det en debatt om hur Sverige ska bli tryggare och säkrare där de medverkande var ledarskribenterna Erik Helmersson, DN och Carolin Dahlman, Kristianstadsbladet samt Josefin Malmqvist, riksdagsledamot och ordförande i M-kvinnorna.

KTH utbildar försvarets cybersoldater

FÖRSVARSMAKTEN och KTH inrättar ett gemensamt center för forskning och utbildning inom cyberförsvar och informationssäkerhet. Där ska delar av utbildningen för värnpliktiga cybersoldater genomföras.

Vid årsskiftet startar Kungliga tekniska högskolan, KTH, och Försvarsmakten ett nytt forsknings- och utbildningscenter för cyberförsvar och informationssäkerhet, tillkännagav parterna i dag. Det skriver Ny Teknik.

Verksamheten kommer framförallt att bedrivas på KTH i Stockholm, och ska ha en mer akademisk och teknisk inriktning än forskningen som i dag bedrivs på bland annat Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, och Försvarshögskolan.

Inom Försvarsmakten kallas cyberkrig ibland för det femte slagfältet, där de övriga är land-, sjö-, luft och rymddomänerna.

– Cyber blir allt viktigare för alla, och det gäller även

Försvarsmakten. När allt mer digitaliseras blir Försvarsmakten allt mer beroende av datorer, och därmed allt mer sårbar för cyberattacker. Men det innebär också att eventuella motståndare blir allt mer sårbara, säger Pontus Johnson som är professor vid institutionen för nätverks- och systemteknik på KTH och projektledare för planeringen av centret, till Ny Teknik.

Centret ska fokusera på två huvudområden: forskning

och utbildning. Ett antal KTH-forskare från flera ämnesområden ska knytas till verksamheten, och upp till åtta nya doktorander ska rekryteras i ett första skede.

– Det kan handla om forskning inom alltifrån kryptografi och etisk hackning till nätverks- och programvarusäkerhet. Det finns många olika ämnen som man kan forska på inom det här ämnet, men det kommer att hålla ett tekniskt fokus, säger Pontus Johnson.

Torpeder till Finland

SAMARBETET MELLAN Sverige och Finland kring torpedsystem för ubåtsjakt har lett fram till att delar av Försvarsmaktens Torpedsystem 45 skeppats över till Finland. Samarbetet följer den planering som avtalats. Finland lånar torpedsystemet av Försvarsmakten till dess att leveranser av nya Torpedsystem 47 från Saab Dynamics genomförts.

Ett fartyg från finska försvarsmakten anlöpte Muskö Örlogsbas och lastade delar av Försvarsmaktens Torpedsystem 45. Fartyget avlöpte efter några timmars arbete med lastning och lastförankring. Finska stridskrafter mötte upp vid territorialvatten-gränsen och eskorterade överskeppningen till Finland. Det skriver Försvarets Materielverk, FMV, på sin webbplats.

Utlåningen är inledd och delar av torpedsystem 45 är i Finland. Nu fortsätter arbetet med integrationen ombord på det finska ytstridsfartyget FNS Tornio, där torpedsystemet förväntas vara i operativ drift redan under slutet av året.

Samarbetet mellan Finland och Sverige omfattar ett flertal områden kopplade till torpedsystem för ubåtsjakt. Från utlåning av Torpedsystem 45 till utveckling, integration, verifiering och utbildning av det beställda Torpedsystem 47 som båda nationerna kommer att använda framöver. Ambitionen är att Sverige och Finland kommer att samarbeta under systemets livscykel för att tillsammans uppnå högre operativ effekt till lägre kostnad för ländernas försvarsmakter.

Totalförsvarsövning på Gotland

FÖR ATT HÖJA kunskapen och kompetensen vid en kris har myndigheter och organisationer genomfört en totalförsvarsövning på Gotland.

Övningen är ett viktigt steg mot en bättre beredskap, skriver Sveriges Television Öst.

Försvarsmakten, polisen, länsstyrelsen och Region Gotland är de stora aktörer, som för första gången sedan 90-talet genomför en totalförsvarsövning på ön.

Vad händer när strömmen försvinner under lång tid eller om varutransporter till Gotland blockeras? Vem tar besluten, vem ringer vem, och vem ska ha vad? Det är frågor av den här typen som myndigheterna måste kunna klara av i ett skarpt läge.

– Är det brist på till exempel drivmedel så måste det göras en prioritering. Vem ska få drivmedlet? Ska Försvarsmakten få det till sina stridsvagnar, eller ska det gå till att värma upp ett sjukhus? säger Stefan Kindblad, övningsledare på Länsstyrelsen Gotland, till Sveriges Television Öst.

Sedan början av 2018 är Gotland pilotlän för hur man bygger ett modernt totalförsvar, således hur det civila samhället och det militära försvaret ska samverka. Övningen är ett led i det arbetet.

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

1/10-31/12

Foto: 池田正樹 (talk)masaki ikeda / Wikimedia Commons

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Informationspåverkan	03 okt	Göteborg	Göteborg
Studiebesök – Hemvärnsmuseet	03 okt	Eslöv	Skåne
Military Weekend	04-06 okt	Revingehed	Skåne
Ungdomsövning	04-06 okt	Eksjö	Norra Småland
GU-F	05-18 okt	Eksjö	Norra Småland
Föredrag – Påverkansoperationer och nättroll	08 okt	Ängelholm	Skåne
Studiebesök – F7 Museum	08 okt	Såtenäs	Bohuslän-Dal
Föredrag – Västsahara	09 okt	Falsterbo kursgård	Skåne
Military Weekend	11-13 okt	Eksjö	Norra Småland
Military Weekend	11-13 okt	Revingehed	Skåne
Personligt stridsvärde i fält	11-13 okt	Eksjö	Norra Småland
Krisberedskap, räddningstjänsten	12 okt	Lysekil	Bohuslän-Dal
Military Weekend – tema logistik	18-20 okt	Skövde	Skaraborg
Ungdoms Weekend	18-20 okt	Göteborg	Göteborg
Vapentjänst (ungdom)	18-20 okt	Skövde	Bohuslän-Dal
GU-F	19 okt – 01 nov	Halmstad	Halland
Försvarsforum	20 okt	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Militärhistoriskt seminarium	20 okt	Falsterbo kursgård	Skåne
Försvarsinformation	21 okt	Åmål	Bohuslän-Dal
Försvarsforum	22 okt	Göteborg	Göteborg
Ungdomsövning	26-27 okt	Göteborg	Göteborg
Military Camp	27 okt – 01 nov	Karlskrona	Blekinge
Ungdomsskola	27 okt – 02 nov	Falsterbo kursgård	Skåne
Ungdomsövning	31 okt – 01 nov	Eksjö	Norra Småland
Försvarsinformation – Insats Västsahara	03 nov	Helsingborg	Skåne
Hjärt-lungräddning	07 nov	Landskrona	Skåne
Military Weekend	08-10 nov	Halmstad	Halland
Materieltjänst	09 nov	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Verksamhetssäkerhet	09-10 nov	Karlskrona	Blekinge
Pistolskytte	11 nov	Berga	Skåne
För din säkerhet!	14 nov	Göteborg	Göteborg
Höstövning (ungdom)	15-17 nov	Sågebacken	Bohuslän-Dal
Military Weekend	15-17 nov	Karlskrona	Blekinge
Military Weekend	15-17 nov	Såtenäs	Bohuslän-Dal
Totalförsvarsinformation – grundkurs	15-17 nov	Karlskrona	Blekinge
Ungdomsövning	15-17 nov	Eksjö	Norra Småland
Försvarsinformation	18 nov	Åmål	Bohuslän-Dal
Funktionärsutbildning	22-23 nov	Vrigstad	Norra Småland
Military Weekend	22-24 nov	Revingehed	Skåne
Försvarsinformation	30 nov	Åmål	Bohuslän-Dal
Military Weekend	06-08 dec	Göteborg	Göteborg
Military Weekend – tema fältkock	06-08 dec	Göteborg	Göteborg
Julavslutning (ungdom)	07 dec	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Soldatprov	07 dec	Göteborg	Göteborg
Kamratmarsch (ungdom)	07-08 dec	Göteborg	Göteborg
Ungdomsövning	13-15 dec	Eksjö	Norra Småland

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	04-06 okt	Fårö kursgård	Gotland
Military Weekend	11-13 okt	Livgardet	Stockholm Södermanland
GU-F	12-25 okt	Väddö kursgård	Stockholm Södermanland
Totalförsvarskväll	17 okt	Västerås	Västmanland
Ungdomsövning	25-27 okt	Stockholm	Stockholm Södermanland
Military Camp	27 okt – 01 nov	Kvarn	Östergötland
Military Weekend	08-10 nov	Söderhamn	Gävleborg
Ungdomsövning	22-24 nov	Stockholm	Stockholm Södermanland
Military Weekend	22-24 nov	Livgardet	Stockholm Södermanland
Verksamhetssäkerhet	23-24 nov	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Försvarsforum	26 nov	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Höstövning (ungdom)	30 nov – 01 dec	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Ungdomsövning	06-08 dec	Stockholm	Stockholm Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	11-13 okt	Arvidsjaur	Norrbottnen
Försvarsinformation	20 okt	Luleå	Norrbottnen
Military Camp	27 okt – 01 nov	Härnösand	Västernorrland
Ungdoms Weekend	31 okt	Härnösand	Västernorrland
Prova på dag för ungdomar	02 nov	Boden	Norrbottnen
GU-F	09-22 nov	Umeå	Västerbotten
Totalförsvarsinformation – grundkurs	22-24 nov	Lycksele	Västerbotten

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	01 okt	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	01 okt	Väddö	Luftvärnsförbundet
Föredrag – Insatschef Jan Thörnqvist	03 okt	Stockholm	SVEROF
Pistolskyttetävling	13 okt		SVEROF
Ledarskap i osäkra tider	16 okt	Malmö	SVEROF
Försvarsinformation – Rysslands luftstridskrafter	23 okt	Stockholm	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	29 okt	Livgardet	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	05 nov	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	08-10 nov	Livgardet	Luftvärnsförbundet
Grundkurs – lufthot och motåtgärder	16 nov	Kalmar	Luftvärnsförbundet
Föredrag – FN i Västsahara och Mali	23 nov	Falsterbo kursgård	SVEROF
Ungdomsövning	14 dec	Norrtälje	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

NY KURSKATALOG FÖR 2020

Den nya kurskatalogen innehåller kurser för hela år 2020. Kurserna kommer att publiceras på hemsidan och Mina sidor efterhand datum fastställs.

Nu kan du med instruktörsbehörighet även söka som instruktör till en kurs. Även det gör du via Mina sidor.

Läs om det rika utbud som erbjuds och sök till våra kurser som ger dig kvalificerad utbildning.

Sök till kurs som elev eller instruktör via www.forsvarsutbildarna.se/mina-sidor

UNGDOM – TEMA FJÄLL

Beskrivning

Kursen syftar till att du ska få grundläggande fjällkunskaper. Innan ni går ut på fjället får du kunskap om:

- lämplig utrustning i ödemarks- och fjällterräng,
- hantering och vård av utrustning,
- fjällorientering med kartläsning,
- fjällgeologi,
- växter och djurliv i fjällterräng samt
- "fjällvett".

Särskild information

Du ska ha genomfört grundläggande ungdomsutbildning och erhållit tygmärke med lägst 1 romb.

Övrig information

Ungdomar under 18 år måste bifoga blankett med målsmans godkännande vid ansökan till kurs.

Målgrupp

Kursen vänder sig till ungdomar mellan 15-20 år som är aktiva i en frivillig försvarsorganisation.

Kurstillfällan

v31 | Änn, Östersund

UNGDOM – TEMA LUFTVÄRN

Beskrivning

För närvarande händer det väldigt mycket inom det svenska luftvärmät. Sverige anskaffar bland annat nya moderna luftvärnssystem. Vi vill därför ge dig en möjlighet att få inblick i vad som sker på Luftvärnsregementet i Halmstad och vad det innebär att tjänstgöra i Försvarsmakten. Du bor på logement och är aktiv under hela veckan, även på kvällarna. Veckan innehåller en hel del spännande moment som har koppling till luftvärmät och de system som finns och ska anskaffas. Veckan innehåller även intressanta studiebesök, idrott, prova på olika militära aktiviteter, yrkesinformation, information om utlandstjänstgöring samt tillfälle att se på materiel och fordon som finns inom Försvarsmakten.

Särskild information

Det krävs inget medlemskap i en frivillig försvarsorganisation för att söka denna kurs och Försvarsutbildarna står för din kost, logi och resa till kursplatsen.

Du måste vara svensk medborgare för att kunna delta på kursen.

Övrig information

Ungdomar under 18 år måste bifoga blankett med målsmans godkännande vid ansökan till kurs.

Målgrupp

Kursen vänder sig till ungdomar mellan 15-20 år.

Kurstillfällan

14-19 juni | Halmstad

UNGDOM – TEMA SOMMAR

Beskrivning

Kursen syftar till att du ska få en god inblick i olika tjänstegrener som finns inom Försvarsmakten. Du kommer att få prova på överlevnadsmoment, CBRN (kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot), spaningsstjänst, försvarstjänst (orientering om bland annat Pensarterrängbil 360, Stridsfordon 90 och Stridsvagn 122). Dessutom kommer du få genomföra en kamratmarsch samt få orientering om officers- och soldatyrket.

Särskild information

Du ska ha genomfört grundläggande ungdomsutbildning och erhållit tygmärke med lägst 1 romb.

Övrig information

Ungdomar under 18 år måste bifoga blankett med målsmans godkännande vid ansökan till kurs.

Målgrupp

Kursen vänder sig till ungdomar mellan 15-20 år som är aktiva i en frivillig försvarsorganisation.

Kurstillfällan

12-18 juni | Falsterbo, Malmö

UNGDOM – TEMA SPRÅK

Beskrivning

Kursen syftar till att ge dig en inblick i utbildningen till specialstiftare och militärförk. Du kommer att på ett realistiskt och autentiskt sätt få språkutbildning i ett av de språk som man utbildar i på Tolkskolan. Utbildningen kommer även att innehålla praktiska moment där du får praktisera nyvunna kunskaper. I kursen medverkar personal som genomfört utbildning vid Tolkskolan. De kommer att berätta om sina erfarenheter från utbildningen.

Särskild information

Du ska vara medlem i en frivillig försvarsorganisation. Du ska ha stort språkkännedom och studievana. Du ska ha läst minst ett främmande språk i skolan förutom engelska.

Övrig information

Ungdomar under 18 år måste bifoga blankett med målsmans godkännande vid ansökan till kurs.

Målgrupp

Kursen vänder sig till ungdomar mellan 15-20 år.

Kurstillfällan

21-25 juni | Tylebäck, Halmstad

24

25

Anmäl ändrad adress!

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott! Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Mina sidor" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

